

Evropa

- 10,5 mil. km² (7 % souše, 5. největší kontinent)
- pouze na severní a převážně na východní polokouli
- společně s Asií tvoří jediný kontinent Eurasii, avšak vzhledem ke zvláštnímu kulturně historickému vývoji je považována za samostatný kontinent

- hranice Eurasie se vytyčuje těmito místy: východní úpatí pohoří Ural, řeka Emba, Z břeh Kaspického moře, Kumomanyčská sníženina, pobřeží Černého a Azovského moře, průlivy Bospor a Dardanely a podél pobřeží Malé Asie

- pobřeží je nejčlenitější ze všech kontinentů, a na ostrovy a poloostrovy připadá 1/3 plochy kontinentu. Délka pobřeží je 40 000 km.

- pojmy k orientaci:

Ostrovy: *Nová Země, Vesterály, Lofoty, Island, Britské-Irsko+Velká Británie+ Man, Hebridy, Orkneje, Shetlandy, Faerské, Normanské, Baleárské- Ibiza+ Mallorca+ Menorca, Sardinie, Korsika, Sicílie, Malta, Dalmatské, Kréta, Kyklady, Sporady, Gotland, Sjealand, Fyn, Alandy*

Poloostrovy: *Kola, Skandinávský, Jutský, Bretaňský, Normanský, Pyrenejský, Apeninský, Balkánský, Peloponéský, Krym*

Průlivy: *Skagerrak, Kattegat, Lamanšský, Sicilský, Gibraltarský, Dardanely, Bospor*

Oceány a moře: *Severní ledový o. – Bílé moře, Barentsovo; Atlantský o. – Norské, Severní, Baltské, Irské, Středozevní, Jaderské, Jónské, Egejské, Černé, Azovské*

Zálivy: *Botnický, Finský, Biskajský*

- leží na euroasijské litosférické desce, ta je na jihu v kontaktu s africkou deskou → v jižní Evropě se stále setkáváme s aktivní zemětřesnou a sopečnou činností, aktivními vulkány jsou: *Vesuv, Etna, Stromboli*
- vznikala řadou vrásnění: kaledonským, hercynským a alpínským
- ve čtvrtohorách byl povrch dotvořen ledovci- po jeho ústupu zarovnaný reliéf s řadou jezer.
- průměrná nadmořská výška činí 290 metrů což z Evropy činí nejnižší světadíl
- nejvyšším vrcholem je Mont Blanc (4807 m.n.m)
- nejnižším bodem je Kaspická nížina s hodnotou – 28 m
- téměř polovinu území tvoří Východoevropská (Ruská) rovina

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Evropa je největší kontinent a její rozloha je

- Nachází se především na ZÁPADNÍ – VÝCHODNÍ polokouli a z hlediska zeměpisné šířky je na Na rozdíl od ostatních kontinentů má Evropa VELMI – MÁLO členité pobřeží.

- Najdi krajní body evropské pevniny (ne ostrovů) a napiš jejich polohu ve stupních.

nejsevernější -

nejjižnější -

nejzápadnější -

nejvýchodnější -

- Je pravdivé tvrzení, že je Kréta největším ostrovem kontinentu? ANO – NE

U uvedených pojmů podtrhni modře ty, které najdeme ve Středozezemním moři, červeně v Baltském a ty, které v jiných mořích zeleně.

Biskajský záliv Kattegat Gotland Korsika Irsko Menorca

Sporady Alandy Orkneje Lamanšský průliv Finský záliv Seychely

- Seřaď vybrané evropské poloostrovy v pořadí od největšího k nejmenšímu:

Balkánský Jutský Apeninský Kola Skandinávský Normanský

1..... 2..... 3.....

4..... 5..... 6.....

- Většinu povrchu kontinentu tvoří rozsáhlé,

největší z nich je, která tvoří

plochy kontinentu. Nejvyšším bodem je, který má výšku

a leží na hranicích a Itálie.

- Napiš, jakou průměrnou nadmořskou výšku má evropský kontinent.

.....

Datum:

Evropa

- pojmy k orientaci:

Pohoří: *Alpy, Pyreneje, Apeniny, Skandinávské pohoří, Ural, Karpaty, Skotská vysočina, Francouzské středohoří, Schwarzwald, Česká vysočina, Dinárské hory, Pindos*

Nížiny: *Východoevropská rovina, Finská jezerní plošina, Baltská, Kaspická, Dněperská, Středoevropská, Pádská, Velká uherská, Valašská (Rumunská)*

Podnebí

- ovlivněno těmito faktory: vzdáleností od rovníku, vzdáleností od Atlantiku a nadmořskou výškou
- s rostoucí zeměpisnou šířkou klesá teplota, s rostoucí vzdáleností od Atlantiku ubývá srážek a zvětšuje se rozdíl mezi letní a zimní teplotou a také, že s rostoucí nadmořskou výškou ubývá teploty a přibývá srážek.

- téměř celá Evropa leží v *severním mírném pásu*, a proto zde *převažuje mírné podnebí*.

- v západní Evropě je *přímořské mírné podnebí* s mírnými deštivými zimami a léty

- ve východní části kontinentu je *kontinentální mírné podnebí* s horkými suššími léty a chladnými zimami

- na podnebí západní a severní Evropy působí značně oteplujícím vlivem Severoatlantský (Golfský) proud.

- ve střední Evropě je *podnebí přechodné*

- sever Evropy za polárním kruhem leží již ve *studeném podnebném pásu*

- v jižní Evropě, která leží v *subtropickém podnebném pásu* je středomořské klima s horkými a suchými léty a mírnými a deštivými zimami.

- podnebné pásy:

I. *Subarktický* (např. Island)

II. *Mírný*: a) přímořský (např. Belgie)

b) přechodný (např. Česko)

c) kontinentální (např. Bělorusko)

III. *Subtropický*: a) přímořský (např. Sicílie)

b) kontinentální (např. Bulharsko)

Otázky a úkoly ke kapitole:

- V Evropě převládá podnebí s mírným a deštivým počasím, v oblasti pobřeží moře jsou horká a suchá léta a a zimy a leží v pásu

..... podnebí. U nás ve střední Evropě je podnebí a

například na Ukrajině nebo v je mírné klima s léty,

kteřá jsou horká a a zimy jsou

- Najdi a napiš jména teplotně a srážkově extrémních míst kontinentu. Napiš i jejich hodnoty.

nejteplejší -

nejchladnější -

nejdeštivější -

nejsušší -

- K uvedeným pohořím uveď nejvyšší vrchol a seřaď je sestupně od nejvyššího k nejnižšímu.

Karpaty Pyreneje Skandinávské pohoří Česká vysočina Pindos

Skotská vysočina

1..... 2. 3.

4..... 5. 6.

- Je pravda, že byla v Evropě naměřena vyšší nejvyšší okamžitá teplota vzduchu než v Severní Americe? ANO – NE

- Ve které části kontinentu a jak se projevuje vliv Golfského proudu na zdejších podnebí?.....

Datum:

Evropa

- počasí je v Evropě je velmi nestálé a proměnlivé
- na jaře a počátkem léta se uplatňuje vliv islandské tlakové níže a přináší srážky
- v létě se zpravidla projevuje azorská tlaková výše a způsobuje jasné, teplé a suché počasí
- na podzim je zpravidla beze srážek.
- v zimních měsících se projevují vlivy sibiřské tlakové výše a způsobuje jasné, suché a mrazivé počasí

- Vodstvo

- hustá říční síť, povodí o rozloze větší než 200 000 km² mají pouze Dunaj a Rýn a průtok
- větší než 5000 m³/s má jenom Dunaj
- největší část celkového odtoku směřuje do Atlantského oceánu (70%) a ten se člení na úmoří
- Černého, Severního, Baltského a Středozemního moře.
- Severní ledový oceán odvodňuje 10% území, zbývajících 20% spadá do *bezodtoké oblasti* Kaspického moře, kam teče největší veletok Evropy Volha.
- Zdrojem napájení řek může být déšť, sníh, led a podpovrchová voda

- typy režimu odtoku:

řeky západoevropského typu – nejvíce vody v zimě a nejméně v létě (Seina)

řeky jihoevropského typu – nejvíce vody v zimě, v létě často vysychají (Tibera)

řeky severozápadní Evropy – celoročně stálé, hodně vody, krátké a prudké (Dalalven)

řeky velehorských oblastí – nejvíce vody v létě, nejméně vody je v zimě (Dunaj)

řeky východoevropského typu – mají nejvíce na jaře, nejméně na podzim (Volha)

řeky středoevropského typu – nejvíce také na jaře a nejméně v zimě (Labe)

řeky: Volha (Volga, největší tok), Dunaj, Tisa, Rýn, Rhóna, Pád, Seina, Labe, Odra, Visla, Dněstr, Dněpr, Dvina, Don, Ural

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš, ve kterém ročním období ovlivňuje počasí Evropy především azorská tlaková výše a jak se projevuje.

.....
- Evropa je odvodňována především do a ten se člení na úmoří Středozemního,, a Severního moře.

- Nejdůležitějším přítokem Moře je Dunaj a Severního moře

.....
- Největším tokem kontinentu je, která protéká státem a ústí do Je na ní postavena kaskáda velkých přehrad, jako je například Z hlediska režimu odtoku se jedná o řeku typu, která má nejvíce vody v období a nejméně na

- Je pravdivé tvrzení, že je v zimním období Evropa pouze pod vlivem islandské výše, která přináší deštivé a teplé počasí? ANO – NE

- K uvedeným řekám napiš moře, do kterého teče:

Rhóna –

Labe-

Rýn-

Visla-

Dvina-

Dněstr-

Ural-

Datum:

Evropa

- ledovce: plocha ledovců je asi 75 000 km², jsou horské a pevninské
- jezera: početná, ale plošně malá, nejvíce původu ledovcového, část také tektonického, hrozeného, krasového nebo říčního původu
- plošně nejrozsáhlejším je Ladožské jezero. Významná jezera: *Vättern, Vanern, Saimaa, Oněžské, Čudské, Ženevské, Bodamské, Blatenské (Balaton), Ochridské*

Přírodní krajiny

- na ostrovech v Severním ledovém oceánu: zaledněny a mrazová poušť
- nejsevernější část pevniny a území Islandu: tundra a permafrost
- směrem k jihu přechází v lesotundru
- tajgu nalezneme na území Skandinávského poloostrova, Pobaltí a Ruska
- listnaté lesy mírného pásu, od Pyrenejského poloostrova, přes Britské ostrovy, západní, střední Evropu až na území Ruska a k Černému moři
- na JV kontinentu lesostep a step
- v okolí Kaspického moře polopouště
- u pobřeží Středozemního moře je pás stále zelených listnatých suchomilných lesů a ploch porostlých těžko prostupnými trnitými křovinami.

Těžba surovin

- *uhlí*: v Rusku, Německu, Polsku, Ukrajině, Řecku i Česku, převládá povrchová těžba hnědého uhlí, černé uhlí se těží hlubině a hlavně v polském Slezsku
- *zemní plyn*: Rusko (především Zauralí), Norsko, Nizozemí a Spojené království
- *ropa* se těží a získává ve stejných lokalitách jako zemní plyn
- *železná ruda*: na Ukrajině (oblast Kryvyj Rih), Rusku (Kursk, Magnitogorsk, Kola) a Švédsku (Kiruna)
- *bauxit* ve Francii, Srbsku a Maďarsku
- *stavební suroviny a uran*

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Celá oblast kolem dolního toku Volhy je velmi suchá a je to krajina porostlá nebo zde nalezneme i
- Je pravdivé tvrzení, že se permafrost vyskytuje v krajině tundry? ANO – NE

- K uvedeným skupinám států (A-D) přiřaďte surovinu (1-4), v jejíž produkci zaujímají významné postavení:

A	Německo, Polsko, Rumunsko	1. zemní plyn	A -
B	Francie, Maďarsko, Řecko	2. Uhlí	B -
C	Norsko, Británie, Nizozemí	3. železná ruda	C -
D	Rusko, Švédsko, Ukrajina	4. Bauxit	D -

- Na území Evropy se nevyskytuje jeden z typů přírodní krajiny:

a) step

b) savana

c) mrazová poušť

d) tundra

e) tajga

- Je pravdivé tvrzení, že se na území Evropy nenachází žádné ledovce? ANO – NE

- Největším jezerem kontinentu je a najdeme ho ve státě Větším jezerem, které je v blízkosti našeho státu je Blatenské zvané také..... nebo Bodamské, které leží na řece

Datum:

Evropa

Obyvatelstvo a sídla

- asi 733 mil. osob, a průměrná hustota zalidnění činila 67 ob./km²
- obyvatelstvo je rovnoměrně rozmístěno: nejhustěji je zalidněna jižní Anglie, státy Beneluxu, severní Francie, Porýní v Německu, Horní Slezsko v Polsku a oblast Pádské nížiny v Itálii
- nejřidší osídlení mají skandinávské země, východní část evropského Ruska a horské oblasti v jižní Evropě
- nejlidnatějším státem kontinentu je Rusko (116 mil.) potom Německo (82) a třetí je Francie (60). *Nejméně obyvatel žije ve Vatikánu (800 obyvatel).*
- Evropa má přirozený úbytek obyvatelstva (-0,2% ročně), přistěhovalectví a stárnutí populace
- ve městech se soustřeďuje více než 70 % celkové populace, nejvíce v Belgii (98 %)
- asi 40 aglomerací nebo konurbací, z nich nejlidnatější je Moskevská (11,97 mil), Pařížská (11,3), Porúří (11,29) a Londýnská (11,21), nejlidnatějším městem je Moskva
- pestré etnické složení, asi 50 národů, jejichž většina patří k indoevropské jazykové rodině.

- je zastoupena třemi skupinami jazyků
 - slovanskou (asi 240 mil. lidí), žijící hlavně ve střední a východní části kontinentu
 - v jižní, západní a severní Evropě dominují dvě zhruba stejně početné skupiny – románská a germánská (obě asi po 180 mil.)
- Zbývajících asi 100 milionů lidí patří k jiným etnickým skupinám (např. uralská-ugrofinská, baltská, keltská, helénská, albánská,...)

Slované: *Rusové, Ukrajinci, Poláci, Slováci, Češi, Bulhaři, Srbové, Chorvati, Slovinci, Černohorci, Makedonci, Bělorusové*

Germáni: *Němci, Angličané, Skotové, Islandané, Norové, Švédové, Dáni, Rakušané, Švýcaři, Holanďané*

Románi: *Italové, Španělé, Portugalci, Francouzi, Rumuni, Malťané*

ostatní: *Finové, Estonci, Irové, Maďaři, Lotyšci, Litevci, Walesané, Baskové, Albánci, Řekové, Turci, Bosňané, Tataři*

- z písem jsou v Evropě rozšířeny latinka, azbuka a řecké písmo

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Evropa má obyvatel a nejvíce z nich žije v oblasti, Horního Slezska v, v německém nebo nížině. Má jako jediná PŘÍRUSTEK – ÚBYTEK obyvatelstva a rychle obyvatelstvo. Většina obyvatel žije NA VENKOVĚ – VE MĚSTECH a rekordmanem je v tomto směru, kde je to %.

- Nejlidnatějším městem kontinentu je
- K uvedeným městům přiřaďte stát, ve kterém leží:

Klajpeda Brasov Orebro Odesa Gent.....

- V jedné z těchto zemí se mluví románským jazykem, které:

A) Litva

B) Makedonie

C) Moldavsko

D) Řecko

E) Irsko

F) Albánie

- Seřaďte uvedené státy podle počtu obyvatel od nejlidnatějšího a napište i jeho počet.

Polsko Rusko Island Německo Česko Itálie Francie
Nizozemí Norsko

1 2. 3.
 4 5. 6.
 7. 8. 9.

Datum:

Evropa

- evropští věřící jsou většinou křesťané.

Římští katolíci převažují v Česku, Itálii, Španělsku, Portugalsku, Francii, Irsku, Polsku, Maďarsku, Slovensku, Slovinsku, Chorvatsku, Litvě, Rakousku a Belgii.

Protestantské církve dominují v severských zemích, v Norsku, Islandu, Švédsku, Dánsku, Finsku, Británii, Lotyšsku a Estonsku.

Pravoslavní mají převahu v evropské části Ruska, Rumunsku, Bulharsku, Srbsku, Ukrajině, Bělorusku, Makedonii, Moldavsku a Řecku

- v Albánii a Bosně je hlavním náboženstvím *islám*, to je zároveň nejrychleji se šířící náboženství, z dalších je rozšířen *judajismus* a značná část populace se nehlásí k církvi

- hranice států jsou komplikované

- 44 samostatných států

- monarchiemi jsou v současnosti *Andorra, Lichtenštejnsko, Monako (knížectví), Belgie, Británie, Dánsko, Nizozemsko, Norsko, Španělsko, Švédsko (království), Vatikán (papežský stát) a Lucembursko (velkovévodství)*

- zbylých 32 států jsou republikami

Hospodářství

- ekonomika Evropy má díky tradici a vysokému stupni hospodářského rozvoje významné postavení ve světové ekonomice a zároveň se odlišuje od USA i Japonska

- oproti nim má více tradiční průmyslové obory a méně jsou zastoupeny vysokotechnologické obory

- téměř všechny státy kontinentu patří k zemím prvního a druhého světa – tedy hospodářsky rozvinutým

- mezi země světa s nejvyšší životní úrovní je řada evropských států, jedná se zejména o Norsko, Švédsko, Nizozemsko, Finsko a Švýcarsko

..

- základem hospodářství je stále průmysl, ve kterém se nejdynamičtěji rozvíjí energetika, strojírenství a chemie

- energetickou základnu charakterizuje vysoký podíl spotřeby ropy a zemního plynu a roste podíl jaderné energie, ta se využívá v 16 státech

- ve strojírenství nejvyspělejších zemí dominuje dopravní strojírenství a elektrotechnika

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš jména pěti monarchií Evropy:

- Je pravdou, že jedním z písem, které se používají v Evropě je azbuka? ANO – NE
- Je pravdivé tvrzení, že je v Evropě více monarchií než republik? ANO – NE
- K uvedeným státům přiřaďte nejrozšířenější náboženství (u křesťanství rozlišujte

katolickou církev, pravoslavné a protestantské církve):

Slovinsko - Norsko - Albánie- Ukrajina- Irsko-

- Evropa má velmi silné hospodářství, ale na rozdíl od Japonska nebo USA se více zaměřuje na namísto oborů. Většina zemí patří k zemím a světa, tedy hospodářsky nej.....

- Obyvatelstvo má vysokou úroveň, především

Norska, nebo Hlavním oborem ekonomiky je ,který se zaměřuje na energetiku, a

- Je pravdivé tvrzení, že je v Evropě většina energie vyráběna v jaderných elektrárnách?

ANO – NE

- Ve které z následujících skupin evropských států jsou pouze státy, které lze označit jako bezjaderné (elektrickou energii nevyrábějí v jaderných elektrárnách)?

A) Rakousko, Island, Chorvatsko, Norsko

B) Bulharsko, Slovensko, Norsko, Belgie

C) Nizozemsko, Maďarsko, Litva, Německo

D) Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Slovinsko, Francie

Datum:

Evropa

- v chemii se daří nejvíce petrochemii a výrobě plastů
- většina hospodářského potenciálu připadá na 4 státy: Německo, Francii, Británii a Itálii.
- hlavní průmyslová oblast prochází od jižní části Británie, Beneluxem, západním Německem a východní Francií, Švýcarskem do severní Itálie, na východě kontinentu je to východní Ukrajina a Povolží a ve středu Evropy české Podkrušnohoří, polské Horní a Dolní Slezsko spolu s naším Ostravskem
- zemědělství zcela zabezpečuje spotřebu produktů mírného pásu a dokonce disponuje nadbytky
- vyznačuje se intenzitou, komplexní mechanizací a chemizací a vyspělou agrotechnikou

- nejintenzivnější a nejvýkonnější zemědělství má Nizozemsko a Dánsko
- ve většině zemí převažuje živočišná výroba, hlavně chov drůbeže, prasat a skotu
- vynikáme v produkci masa a mléka
- v rostlinné výrobě je celosvětově významné pěstování pšenice, žita, brambor, ovoce a vína.
- rybolovem vyniká Rusko, Norsko, Dánsko a v přepočtu na obyvatele Island.
- v dopravě jsou rozvinuty všechny druhy moderní dopravy. Zvláště západní a střední část kontinentu má velmi hustou komunikační síť. Významná sídla jsou spojena dálnicemi a rychlými železnicemi. Hustá je síť letišť a leteckých linek. Nejvýznamnější letiště jsou v Londýně, Frankfurtu nad Mohanem a Amsterdamu. Řada zemí vlastní velkou flotilu námořních lodí, které často pronajímají. Největším přístavem kontinentu a donedávna i na světě je v Rotterdamu.
- vysokou úroveň má cestovní ruch. Středomoří včetně Černomoří se stalo nejnavštěvovanější rekreační oblastí naší planety. Nejvíce zahraničních turistů dlouhodobě navštěvuje Francii, Itálii a Španělsko.

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Většina hospodářství je soustředěna pouze do států, a to:

.....

.....

- Podtrhni, která z těchto oblastí nepatří mezi průmyslová centra kontinentu:

Slezsko oblast Beneluxu ústí Dunaje východní Ukrajina severní Finsko
Pádská nížina Podkrušnohoří Irsko a Skotsko země Beneluxu
JZ Balkán německé Porúří a Porýní jih Itálie ruské Povolží JV Pyrenejského poloostrova

V tabulce je uvedeno pořadí čtyř měst.

1. Rotterdam 2. Antverpy 3. Marseille 4. Hamburg

- Určete správný název tabulky.

- A) Největší evropské aglomerace
- B) Největší evropská letiště
- C) Největší evropské námořní přístavy

D) Největší evropské železniční uzly

Datum:

Evropská unie

- 1951, podepsalo v Paříži smlouvu Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) šest zemí: Francie, Německo, Itálie, Belgie, Lucembursko a Nizozemsko (tzv. Pařížská smlouva) - volný obchod, zrušeny celní poplatky a prakticky přestaly existovat státní hranice.
- 1957 šest zmíněných zemí podepsalo v Římě nové smlouvy (tzv. Římské smlouvy) → Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (EUROATOM).
- 1965 došlo k vytvoření Evropského společenství (ES) → Evropský parlament, Evropská rada, Komise, Soudní dvůr
- 1973 byly do ES přijaty Velká Británie, Irsko a Dánsko
- 1981 bylo přijato Řecko
- 1986 Portugalsko a Španělsko
- v roce 1985 byly přijaty tzv. Schengenské dohody, které zrušily hranice mezi členskými státy
- v roce 1993 bylo ES přejmenováno na Evropskou unii
- 1995 do EU vstoupilo Rakousko, Finsko a Švédsko
- 2. 5. 1998 se 11 zemí EU (bez Velké Británie, Dánska, Švédska a Řecka) dohodlo na vzniku Evropské měnové unie a společné měně euro = €
- 1998 byla ve Frankfurtu založena Evropská centrální banka.
- od ledna 2002 se stalo euro legálním platidlem
- 1. květen 2004 do EU vstoupilo Polsko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Malta, Kypr a ČR
- 2007 – vstup Rumunska, Bulharska
- *V současné EU žije 484 mil. lidí na ploše 4,35 mil. km²*
- 3 druhy písma –latinka, alfabeta a azbuka

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Evropská unie je seskupením, která své

současné jméno získala v roce

- První základ organizace vznikl v již v roce 1951 založením
....., které sdružovalo zemí:, Francii,
Itálii, a Lucembursko.

V roce 1973 se připojila , Irsko a a v roce
Řecko. Po vstupu a Portugalska měla organizace 12 států. Další velké
rozšiřování nastalo v roce, kdy vstoupilo zemí včetně Česka.

- Naposledy se rozšiřovala na dnešní počet členů v roce 2007, kdy bylo přijato
Rumunsko a

- Je pravdivé tvrzení, že měna € je oficiálním platidlem ve všech členských státech EU?
ANO – NE

- Napiš jména dalších pěti států, které vstoupili do Evropské unie ve stejný den jako
Česko.

.....
- Jedním z oficiálních písem Evropské unie je i azbuka. Víš, ve kterém členském státě
se ale používá?

a) *Slovinsku*

b) *Maltě*

c) *Bosně a Hercegovině*

d) *Bulharsku*

e) *Portugalsku*

- Ve kterém roce vznikla současná organizační struktura celé EU?

a) *1978*

b) *1965*

c) *1957*

d) *1987*

e) *1995*

Datum:

Evropská unie

ORGÁNY EVROPSKÉ UNIE A JEJICH FUNGOVÁNÍ

- Nejvyšším orgánem EU je Evropská rada
- Evropský parlament, ČR 22 poslanců
- Rada Evropské unie = Rada ministrů neboli Ministerská rada, je orgánem rozhodovacím
- Evropská komise (Komise): 27 členů = komisařů, *předseda* – José Barroso (*Portugalsko*), ČR zastupuje Štefan Füle.
- Soudní dvůr
- Účetní dvůr
- EU funguje v hlavních rysech takto:

1. Komise předkládá návrh opatření Radě, nebo i Evropskému parlamentu
2. bez tohoto návrhu nemohou tyto dva orgány rozhodovat
3. každé schválené opatření tedy musí projít Komisí (prosazuje zájmy Unie), Radou (prosazuje zájmy členských států) a v části případů i Evropským parlamentem (hájí zájmy občanů).

- Evropská unie má čtyři rovnocenná hlavní města:

Brusel – politické centrum EU, sídlo Evropské rady a Ministerské rady

Lucemburk – justiční centrum, sídlo Evropského soudního dvora a Evropského účetního dvora

Štrasburk – sídlo Evropského parlamentu

Frankfurt nad Mohanem – sídlo centrální banky

- vlajka EU má modrou barvu a ve středu 12 hvězd
- činnost je hrazena z členských poplatků
- očekáván je vstup Chorvatska v roce 2013 nebo 2014

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Je pravdivé tvrzení, že ČR má jen jednoho europoslance? *ANO – NE*
- Nakresli vlajku EU.

- Jedním z oficiálních hlavních měst Evropské unie je i Strasbourg (Štrasburk). Ve kterém členském státě se ale nachází?

a) Francii

b) Itálii

c) Německu

d) Bulharsku

e) Británii

- Který stát se stane 28 členským státem EU?

a) Srbsko

b) Monako

c) Makedonie

d) Chorvatsko

e) Rusko

- Napiš, které instituce EU sídlí v Lucemburku.

Datum:

Jižní Evropa

- na pobřeží Středozemního moře a Atlantiku, jen ministáty jsou vnitrozemské
- většinu území tvoří ostrovy nebo poloostrovy
- aktivní sopečná oblast a častá zemětřesení
- hornatý povrch i velehory, nížin málo
- hlavně subtropické podnebí, částečně zasahují do mírného
- středomořská vegetace
- asi 120 mil. obyvatel
- nerovnoměrné rozmístění obyvatelstva
- v historii hlavním sídlem evropské civilizace, která se zde rozvíjela hlavně ve starověku
- silně katolická oblast, ve Vatikánu sídlí hlava katolické církve - papež Benedikt XVI.
- kromě Řecka románské obyvatelstvo
- státy jižní Evropy jsou převážně chudší země
- významné příjmy získávají tyto státy z turistického ruchu – nejnavštěvovanější oblast kontinentu
- díky členství v EU jsou podporovány a rychle se rozvíjí
- významné také zemědělství: mezi hlavní produkované komodity patří hlavně ovoce, olivy, fíky, víno
- důležitý rybolov a námořní doprava
- v průmyslu obrovské rozdíly
- republiky i monarchie
- státy: ANDORRA, ITÁLIE, MALTA, MONAKO, PORTUGALSKO, ŘECKO, SAN MARINO, ŠPANĚLSKO, VATIKÁN

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napište jména států, které řadíme do oblasti Jižní Evropy:

.....

.....

.....

.....

1. Napiš k nim jejich hlavní města.
2. Červeně potrhni ty, které jsou republikami.
3. Modře potrhni ty, které jsou monarchiemi.

4. Zeleně zakroužkuj ty, které jsou vnitrozemské.

- Většinu území tvoří ostrovy a poloostrovy. Napiš tři důležité poloostrovy Jižní Evropy a dále tři největší ostrovy této oblasti.

.....
.....
- Zvláštním územím na okraji poloostrova, které hraničí se Španělskem je závislé území, které se jmenuje

Leží u vstupu do průlivu a proto má i velký strategický a vojenský význam.

- Přes průliv je vidět světadíl, který je odtud daleko jen asi km.

- Je pravdivé tvrzení, že je nejvyšší vrchol Řecka vyšší jak nejvyšší bod Česka? ANO – NE

Datum:

Jižní Evropa

ŘECKÁ REPUBLIKA (Hellas)

- 132 tis. km², 10,5 mil. obyv., Athény, řečtina, euro, člen EU a NATO
- písmo alfabeta, nerománský jazyk, východní (řecké) ortodoxní náboženství
- členité pobřeží a patří jí asi 2000 ostrovů
- významné ostrovy: Kréta, Rhodos, Kyklady, Sporady, Korfu
- většinu povrchu vyplňují hory (Pindos, masiv Olympu, Pirin, Rodopy), zemětřesení
- Řekové, dále Albánci, Makedonci, Turci
- v současnosti obrovské hospodářské problémy
- patří mezi hospodářsky nejchudší země EU, mezi balkánskými státy je však nejvyspělejší
- hlavně služby v námořní dopravě a cestovním ruchu (příroda, moře, kulturně historické památky)
- vyváží se speciální zemědělské a potravinářské produkty: rozinky, tabák a tabákové výrobky, citrusy, olivový olej, víno, ryby
- hospodářsky nejvyspělejší je oblast Athén, největším přístavem Pireus
- na severu je střediskem Soluň (Thessaloniki)
- rozpory s Tureckem a Makedonií

VATIKÁNSKÝ MĚSTSKÝ STÁT (Vaticano)

- 0,4 km², 800 obyvatel, latina, italština, euro
- nejmenší a nejméně lidnatý stát světa v centru Říma

- sídlo papeže (hlavy katolické církve) a kardinálů z celého světa
- obrovské kulturní a umělecké hodnoty, cestovní ruch
- absolutistická teokratická monarchie - v čele státu papež Benedikt XVI.

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Podle atlasu zjisti, zda Řecko sousedí s některým ze států EU a pokud ano, tak se kterým.....
- Z Řecké Soluně k nám v minulosti přišly dvě významné osobnosti. Které a čím byly důležité?.....
- Je pravdivé tvrzení, že v čele katolické církve a vatikánského státu stojí papež Dominik XVI? *ANO - NE*
- Jak se jmenuje dominanta Athén:
 - a) Koloseum b) Morový sloup c) Modrá mešita d) Wavel e) Akropole
- Pro hospodářství oblasti jižní Evropy je významný turistický ruch. O které zemi mluvíme ve spojitosti s turistickým využitím skalních klášterů v Metéore?

.....
- Je pravda, že ve Vatikánu můžeme navštívit proslulou Sixtinskou kapli? *ANO - NE*

Datum:

Jižní Evropa

ITALSKÁ REPUBLIKA (Italiana)

- 301 tis. km², 57 mil. obyv., Řím, italština, euro
- nejlidnatější, nejvyspělejší a nejdůležitější jihoevropská země
- Italové, katolíci, člen G8, NATO a EU
- sever tvoří Alpy = Dolomity s mnoha jezery, Pádská nížina, na jihu Sicílie
- většina země má středomořské klima, na severu mírné, v Alpách je klima velehorské
- Roma, Milano, Napolí, Torino, Palermo, Genova, Bologna, Firenze, Bergamo, Venezia
- dělí se na tři oblasti: "Sever", "Střed", "Jih"
- 3/4 průmyslové produkce a 1/2 zemědělské produkce dodává "Sever"
- silné strojírenství: vyniká výroba osobních aut, kamiónů, kancelářských, potravinářských a obráběcích strojů, výroba plastů, léčiv, spotřební průmysl: brýle, sklo, keramika, nábytek, výroba konfekce a obuvi a potravinářský průmysl využívá domácí suroviny (těstoviny).

- zemědělství - ve sklizni oliv a produkci vína je Itálie první na světě, citrusy, také největším producentem rýže, tabáku a rajčat v Evropě, chov ovcí a koz
- významný cestovní ruch – pobřeží, Alpy, památky
- kvalitní silnice, důležitá námořní doprava (Genova = Janov)
- -firmy: Fiat (Iveco, Ferrari, Alfa Romeo, Lancia, Maserati), Ducati, Enel, Unicredit bank, Generali, Fila, Diadora, Eni (Agip), Pirelli, Telecom Italia (ITim), Benneton, Indesit, Zanussi, Diesel, Valentino (Hugo Boss)

SANMARINSKÁ REPUBLIKA (San Marino)

- 60 km², 25 000 obyv., San Marino, italština, euro
- nejstarší a nejmenší republika na světě, cestovní ruch a vydávání poštovních známek

ANDORRSKÉ KNÍŽECTVÍ (Andorra)

- 465 km², 65 tis. obyv., Andorra la Vella, katalánština, euro, cestovní ruch, bezcelní zóna

Otázky a úkoly ke kapitole:

- V Itálii najdeme řadu činných sopek. Napiš jména tří z nich.
-

- Je pravdivé tvrzení, že v čele katolické církve a vatikánského státu stojí papež

Dominik XVI? ANO - NE

- K uvedeným italským názvům měst napiš jejich česká označení:

NAPOLI-.....*GENOVA*-*FIRENZE*-

VENEZIA -*TORINO* -*ROMA*-

- Itálie je Jihoevropská země, žije v ní asi obyvatel, ti jsou původu a hlásí se především k církvi.

- Domluvíš se zde a platí se tady měnou Jezdí sem velké množství turistů, protože zde najdeme řadu významných památek, například

..... v Římě, nebo sochu Davida ve.....

- Je to hospodářsky země jihu Evropy a v průmyslu je známá výrobou dopravních prostředků značek nebo, oděvů značek, Fila nebo a také svými potravinářskými výrobky.

- Světoznámá je především italská, , zmrzlina nebo

sýry.

- V zemědělství se daří pěstování, vína,, rýže, a rajčat. Součástí Itálie jsou i velké ostrovy a s významným přístavem Palermem.
- Jakým jazykem se mluví ve Vatikánu a San Marinu:
 - a) *anglicky*
 - b) *latinsky*
 - c) *sanmarinsky*
 - d) *italsky*
 - e) *esperantem*

Datum:

Jižní Evropa

ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ (España)

- 504 tis. km², 39,6 mil. obyv., Madrid, euro, španělština, katalánština, galicijština, baskičtina,
- Baleáry, Kanárské ostrovy, v minulosti koloniální velmoc
- Španělé, Katalánci, Galicijci, Baskové
- katolíci, člen NATO i EU
- Madrid, Barcelona, Valencia, Sevilla, Zaragoza, Bilbao, Las Palmas, Cordoba, La Coruña
- rozsáhlá plošina Meseta, obklopena horami, pohoří Sierra Nevada, Pyreneje
- velkými řekami Duero, Tajo a Ebro
- při Atlantském pobřeží je mírné přímořské podnebí, ostatní území má středomořské
- těží se rtuť (2. -3. na světě), hnědé uhlí (2%), železná a zinková ruda.
- díky pomoci EU se vymanilo z tradiční zaostalosti
- významné postavení v cestovním ruchu
- převažuje rostlinná výroba, produkce citrusů, oliv, vína, tabáku, cukrové řepy a obilovin, chov ovcí, býků, rybolov
- -firmy: Seat, Telefónica, Banco Central Hispano Santander, Repsol YLF, Mango, Zara

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA (Portugal)

- 92 tis. km², 9,8 mil. obyv., Lisboa, portugálština, euro, v minulosti koloniální mocnost
- Azory, Madeira, Portugalci, katolíci, člen EU a NATO
- přes rozvoj patří Portugalsko stále k méně vyspělým zemím EU
- převažují zemědělské a potravinářské produkty (korek-polovina světové produkce, olivový olej, víno
- portské, rybí konzervy

MALTSKÁ REPUBLIKA (Malta)

- 316 km², 365 tis. obyv., La Valleta, maltština, angličtina, euro, suché subtropy, cestovní ruch, opravy

-

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Součástí Španělska je řada souostroví. Napiš jména dvou z nich, a které ostrovy do nich patří.

.....
.....

- Je pravdivé tvrzení, že v čele Španělska stojí prezident? ANO - NE

- K uvedeným názvům měst napiš jejich administrativních celků, kterých jsou centry:

BARCELONA- *VALLADOLID*- *FARO*-

TOLEDO - *ZARAGOZA* - *PAMPLONA*-

- Španělsko je velikostně Jihoevropská země, žije v ní asi obyvatel, ti jsou původu a hlásí se především k církvi. Domluvíš se zde nebo a platí se tady měnou

- Jezdí sem velké množství turistů, především na ostrovy, nebo Mallorcu, která je součástí ostrovů. V průmyslu je známá výrobou dopravních prostředků značky nebo zemědělskými produkty jako je, nebo V pohoří na hranicích s leží horské knížectví

- Světoznámé je především portugalské víno, španělské býčí zápasy nazývané, nebo rybí konzervy s, které se dováží ze Španělska i Portugalska.

- Napiš jméno jedné země světa mimo Portugalsko, kde je portugalštinou úředním jazykem.....

- Jedna z těchto zemí se stejně lidnatá jako Brno, která to je:

- a) *Malta* b) *Portugalsko* c) *Gibraltar* d) *Španělsko* e) *Andorra*

Datum:

Procvičovací hodina na téma Jižní Evropa

- Napiš, co za státy patří do oblasti Jižní Evropy.

- Které 3 národy žijí ve Španělsku?

- Ve kterém Španělském regionu leží známá jeskyně Altamira?.....
- Které 2 ostrovy patří Portugalsku?
- V čem se liší severní a jižní regiony v Itálii?
- Se kterými státy má Řecko napjaté vztahy a proč?
- Na kterém středomořském ostrově je úředním jazykem angličtina?.....
- S pomocí atlasu napište 3 přírodní památky UNESCO v oblasti J Evropy.

- Pro hospodářství oblasti jižní Evropy je významný turistický ruch. O které zemi mluvíme ve spojitosti s turistickým využitím skalních klášterů v Metéore?

a) *Portugalsku* b) *Itálii* c) *Maltě* d) *Řecku* e) *San Marinu*

- Který pojem nepatří mezi vypsané a proč:

a) *Assisi* b) *Athos* c) *Vaticano* d) *Grenoble* e) *Escorial*

- K uvedeným městům oblasti napiš stát, ve kterém se nachází.

Larissa *Messina* *Granada* *Coimbra*
Cagliari *Patra* *Bari* *Braga*

Datum:

Severní Evropa a Pobaltí

- označovaná také pojmem Skandinávie
- na pobřeží Severního, Baltského moře a Atlantiku, jen přímořské státy
- většinu území tvoří poloostrovy a ostrovy
- geologicky nejstarší a nejklidnější část kontinentu

- hornatý povrch i rozsáhlé nížiny
- hlavně mírné a subpolární podnebí, významný vliv Severoatlantského proudu
- vegetace mírného pásu, tajga, tundra, bohatství lesů
- mnoho jezer, hlavně ledovcových
- mnoho surovin – v Severním moři ropa a zemní plyn, na pevnině železné rudy
- asi 25 mil. obyvatel
- nerovnoměrné rozmístění obyvatelstva
- hlavně Germáni, méně Ugrofinové
- protestanté, řídké osídlení, lidé hlavně na jihu
- velmi vzdělané obyvatelstvo, majetkově rovnostářská společnost, vyspělý sociální systém
- státy patří mezi nejrozvinutější a nejbohatší na světě
- hlavně průmyslové státy a důležitý rybolov
- velmi čisté životní prostředí
- republiky i monarchie
- Pobaltí – dlouho součást SSSR, Ruská menšina, pobaltské jazyky, chudší státy EU
- nížinné země, bez surovin, rozvoj průmyslu, významné zemědělství, luteráni a katolíci

- státy: DÁNSKO, FINSKO, ISLAND, NORSKO, ŠVÉDSKOESTONSKO, LITVA A LOTYŠSKO

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napište jména států, které řadíme do oblasti Severní Evropy a Pobaltí:

.....

.....

.....

1. Napiš k nim jejich hlavní města.
2. Červeně potrhni ty, které jsou republikami.
3. Modře potrhni ty, které jsou monarchiemi.
4. Zeleně zakroužkuj ty, které jsou v EU.

- Většinu území tvoří ostrovy a poloostrovy. Napiš dva důležité poloostrovy Severní Evropy a dále tři největší ostrovy této oblasti.

.....

.....

- V Severní Evropě žije jen obyvatel, což je nejméně z celého kontinentu.

- Obyvatelstvo je především původu, jen a jsou ugrofinského původu. Z hlediska náboženství se jedná o, kteří mají celosvětově jednu z životních úrovní.

Datum:

Severní Evropa

NORSKÉ KRÁLOVSTVÍ (Norge)

- 324 tis. km², 4,5 mil. obyvatel. Oslo, norská koruna, norština
- asi 50000 ostrovů, má velmi členité pobřeží – fjordy
- hornaté, mnoho ledovců, i sever obyvatelný díky Severoatlantskému proudu
- 96 % Norové, luteráni, 110 let samostatnosti- dříve nadvláda Švédů
- -významný námořní a rybářský stát, moderní tankerové lodě často pronajímá
- 99 % energie je z vody → zpracování dovezeného bauxitu na hliník a v papírenství
- významná je výroba a oprava ropných plošin
- velké předpoklady pro turistický ruch
- do 70. let 20. století velmi chudý stát, nyní patří k nejbohatším na světě
- stále lov velryb
- národním sportem je klasické lyžování
- obyvatelé referendem odmítli členství v EU
- významná města: Trondheim, Stavanger, Bergen
- Firmy: Statoil, NorskHydro, Rieber a Son, Swix, Madshus

ISLANDSKÁ REPUBLIKA (Island)

- 103 tis. km², 285 tisíc obyvatel, Reykjavík, islandská koruna, islandština
 - velmi vysoké životní náklady
 - tektonická činnost, plocha ostrova roste, vegetace tunder, mnoho vodopádů
 - obyvatelstvo (norského původu) žije především na jihu
 - dlouhodobě izolovaná země, hlavním odvětvím je rybolov a zpracování ryb, ve vnitrozemí chov ovcí
 - velmi čisté životní prostředí - využívají geotermální energii, zvláštní příroda láká stále více turistů,
- člen NATO

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Zvláštností norského pobřeží jsou fjordy. Napiš, co to je:

.....

- Napiš jména dvou zdejších fjordů:

.....

- Na Islandu najdeme řadu činných sopek. Napiš jména tří z nich.

.....

- Napiš, co způsobilo, že se dříve chudé Norsko nyní počítá mezi nejblahobytnější státy?

.....

- Nakresli vlajky Islandu a Norska a srovnej je.

Datum:

Severní Evropa

ŠVÉDSKÉ KRÁLOVSTVÍ (Sverige)

- 450 tis. km², 8,89 mil. obyvatel, Stockholm, švédská koruna, švédština
- sever tvoří rozsáhlé plošiny a pohoří, které jsou hustě zalesněny, jih je nížinný
- Švédové, Fini, Laponci, přistěhovalci, 88 % luteráni,
- významný výrobce elektřiny- vodní a jaderné elektrárny
- v okolí měst Kiruna a Gallivare se těží velmi kvalitní železné rudy-doprava do norského přístavu

Narvik

- pouze elektrifikovaná železnice

- země proslula strojírenstvím (dopravní prostředky, zbraně, elektrotechnika), nábytkářstvím a výrobou speciálních ocelí.
- dlouhodobá neutralita, člen EU od 1995
- významná sídla: Göteborg, Malmo, Uppsala
- Firmy: Ikea, Volvo, Saab, Scania, ABB, Skanska, Electrolux, H&M, SAS, Ericsson, Husqvarna, Stiga, Oriflame, Tetrapak

FINSKÁ REPUBLIKA (Suomi)

- 338 tis. km², 5,2 mil. obyvatel, Helsinky, euro, finština, švédština na Alandském souostroví
- 93 % Finové, Švédí, Laponci
- v minulosti nadvláda Švédů a Rusů
- luteráni, jazykově odlišní
- většina země je plochá s množstvím jezer = „Země tisíců jezer“
- významné zpracování dřeva
- rozvoj vzdělanosti a moderních technologií, země rychle bohatne
- neutralita, členství v EU od 1995
- významná sídla: Turku, Tampere
- Firmy: Nokia, Patria, StoraEnso, Amer sports, Finnair, Koho, Sisu , Fiskars

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Je pravdivé tvrzení, že v čele Finska stojí král Harald II.? ANO – NE
- K uvedeným severoevropským městům napiš stát, ve kterém leží:

GÖTEBORG- *NARVIK*- *TAMPERE*-

STAVANGER - *UPPSALA* - *TURKU*-

- Švédsko je rozlohou severoevropská země, žije v něm asi obyvatel a počtem lidí je ze severní Evropy. Obyvatelstvo jepůvodu a hlásí se především k církvi.

- Domluvíš se zde a platí se tady měnou Je to hospodářsky země severu Evropy a v průmyslu je známá výrobou dopravních prostředků značek nebo, nábytku značky , domácích spotřebičů nebo zahradní a lesnické techniky značky..... . Součástí Švédska jsou i dva velké ostrovy

..... a V moři.

- Jakým jazykem se mluví ve Finsku:

a) *anglicky* b) *latinsky* c) *finsky* d) *rusky* e) *švédsky*

- Stockholm je nazýván „Benátkami Severu“. Napište, jak se jmenuje jezero, na kterém se nachází a propojuje ho s Baltským mořem?

.....

Datum:

Severní Evropa

DÁNSKÉ KRÁLOVSTVÍ (Danmark)

- 43 tis. km², 5,35 mil. obyvatel, Kobenhavn, dánská koruna, dánština, EU, NATO
- k zemi patří i Grónsko a Faerské ostrovy s velkou mírou autonomie
- většina země je rovinatá a rozkládá se na řadě ostrovů
- spojnice kontinentální Evropy a Skandinávie
- Dánové, zbytek přistěhovalci, luteráni
- dvě třetiny státu se obdělávají, významná je hlavně živočišná výroba – prasata, drůbež, skot
- významné je potravinářství, elektrotechnika a výroba hraček
- země je turisticky nejnavštěvovanější v oblasti-tranzit, památky, kultura, moře
- významná sídla: Odense, Arhus, Alborg
- Firmy: Carlsberg, Maersk Cargo Line, Lego, Bang&Olufsen, Nowaco

LITEVSKÁ REPUBLIKA (Lietuva)

- 65 tis. km², 3,7 mil. obyv., Vilnius, litevština, litas, NATO, EU
- Vilnius, Kaunas, přístav Klajpeda
- významný je rybolov a zpracování dřeva
- rozvíjí se potravinářský, strojírenský a spotřební průmysl.

LOTYŠSKÁ REPUBLIKA (Latvijas)

- 64 tis. km², 2,6 mil. obyv., Riga, lotyština, lat, EU a NATO
- poměrně dobrá dopravní síť přispívá rozvoji cestovního ruchu při pobřeží
- jantar

ESTONSKÁ REPUBLIKA (Eesti)

- 45 tis. km², 1,5 mil. obyv., Tallin, estonština, euro, EU a NATO
- ze tří pobaltských republik bývalého SSSR je Estonsko nejvyspělejší

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Dánsko leží především na ostrovech. Napiš jména tří z nich.
-

- Je pravdivé tvrzení, že součástí Dánska jsou i Faerské ostrovy? ANO - NE

- K uvedeným městům napiš stát, ve kterém leží:

VILNIUS- ARHUS- KLAJPEDA-

TALLIN - KAUNAS - ODENSE-

- Pobaltské státy mají společnou historii, větší část minulého století byli nedobrovolně součástí Na rozdíl od sousedního Ruska se obyvatelstvo hlásí k církvi a nemá slovanský původ. V současné době jsou členy a Mají minimální nerostné bohatství, významná je jen těžba, což je zkamenělá pryskyřice v

- Jakou měnou se platí v Dánsku:

a) librou b) korunou c) eurem d) dolarem e) frankem

- V Kodani je symbolem města jedna socha? Koho a kdo byl autorem díla, podle kterého vznikla?
-

Datum:

Procvičovací hodina na téma Severní Evropa

- Napiš, co za státy patří do oblasti Severní Evropy.
-
-

- Které 2 hlavní skupiny národů žijí v této části Evropy?
-

- Je pravdivé tvrzení, že pobaltské státy byli v minulosti součástí SSSR? ANO - NE

- Které 2 ostrovy patří k Norsku?

- V Severní Evropě převažuje výroba energie z obnovitelných zdrojů. Napište tři tyto zdroje a k nim stát, pro které je charakteristický.

-
- Je pravdivé tvrzení, že je Island nejméně lidnatým státem oblasti? *ANO - NE*
 - Skandinávci jsou velcí milovníci zimních sportů. Najdi jména tří zdejších známých sportovních zimních středisek.

- Pro jednu zemi Severní Evropy je charakteristický tento popis: *Tato rovinatá země je nejnavštěvovanější z oblasti. Má velmi moderní zemědělství orientované na chov vepřů a produkci mléka, v průmyslu je známá výrobou hraček nebo pivovarnictvím. Státním zřízením se jedná o království.* Jedná se o:

a) Norsko b) Island c) Dánsko d) Estonsko e) Finsko

- V okolí města Kiruna se těží celosvětově významné množství:

a) ropy b) uranu c) síry d) železná ruda e) černé uhlí

- Ve kterém státě toto město najdeme:.....

Datum:

Západní Evropa

- zahrnuje oblast Britských ostrovů a západní část Evropské pevniny podél Atlantského oceánu
- většinu území tvoří nížiny, jen na jižním a jihovýchodním okraji jsou velehory Alpy a Pyreneje
- většina oblasti má mírné oceánské klima, jen jižní Francie středomořské
- je zde velké množství řek, řada průplavů a významná vodní doprava
- vegetace mírného pásu, na jihu subtropická
- dostatek surovin – v Severním moři ropa a zemní plyn, na Britských ostrovech černé uhlí a na pevnině rudy železa, uranu a draselné soli
- asi 160 mil. obyvatel
- rovnoměrné rozmístění obyvatelstva
- velmi husté zalidnění a zastoupení městského obyvatelstva
- hlavně Germáni a Románi
- protestanté i katolíci
- značné přistěhovalectví – dříve koloniální mocnosti
- jazyky jsou stále světově rozšířené, některé státy stále mocnostmi světa
- státy patří mezi nejrozvinutější na kontinentě
- hlavní průmyslová oblast Evropy a kolébka průmyslu světa
- je zde řada velkých světových aglomerací
- vznikla zde první evropská hospodářská unie, na kterou navazuje i EU

- EU zde má svá centra a země jsou jejími členy
- významná a hustá dopravní síť
- turisticky nejnavštěvovanější část světa
- republiky i monarchie
- státy: BELGIE, FRANCIE, IRSKO, LUCEMBURSKO, MONAKO, NIZOZEMSKO, VELKÁ

BRITÁNIE

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napište jména států, které řadíme do oblasti Západní Evropy:

.....

.....

.....

.....

1. Napiš k nim jejich hlavní města.
2. Červeně potrhni ty, které jsou republikami.
3. Modře potrhni ty, které jsou monarchiemi.
4. Zeleně zakroužkuj ty, které jsou v EU.

- Většina povrchu je tvořena nížinami. Napiš dvě z nich:.....

- V oblasti najdeme důležitá světová velkoměsta. Napiš dvě z nich:

.....

- Napiš jména dvou zdejších ostrovů:

.....

- V Západní Evropě žije přes obyvatel, a oblast má v rámci celého kontinentu hustotu zalidnění. I v rámci podílu *VENKOVSKÉHO – MĚSTSKÉHO* obyvatelstva je to oblast s jejich nejvyšším podílem. Obyvatelstvo je především nebo původu, ale najdeme zde i mnoho přistěhovalců. Z hlediska náboženství se jedná o

- Je pravdivé tvrzení, že zdejší státy mají stále závislá území po celém světě? *ANO - NE*
- Pokud ano, uveď čtyři z těchto území:

.....

Datum:

Západní Evropa

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA (Great Britain)

- 244 tis. km², 58,3 mil. obyv., London, angličtina, britská libra
- od 18. století hlavní mocností, po 2. světové válce se impérium rozpadlo → Britské společenství – Commonwealth
- monarcha (Alžběta II.) nejvyšším představitelem dalších států světa (Kanada, Austrálie...)
- 4 historické oblasti: Anglie, Wales, Skotsko a Severní Irsko, nejdůležitější Anglie
- Angličané, Skotové, Irové, Walesané a obyvatelé neevropského původu (Indové, Pakistánci...), anglikáni, katolíci, muslimové
- města: Londýn, Birmingham, Manchester, Liverpool, Leeds, Newcastle, Glasgow, Edinburgh, Cardiff, Belfast
- v Severním moři se těží zemní plyn a ropa, dále se těží černé uhlí
- tradiční odvětví (hutnictví, těžba, stavba lodí, textilní průmysl) a moderní odvětví (elektrotechnika, petrochemie a výroba dopravních prostředků), známá výroba skotské whisky
- zemědělství nedostačuje, převažuje chov skotu, významný je rybolov
- rozmach turistického ruchu, nejhustší síť potrubní dopravy
- Londýn je důležité centrum mezinárodní dopravy a finančnictví, LOH 2012
- člen G8, EU, NATO, stálý člen Rady bezpečnosti OSN, stále řada zámořských území
- -firmy: Shell, Tesco, BP, Vodafone, Kenwood, Dunlop, Glaxo-Smith-Cline, Marks&Spencer, Rolls-Royce, British Airways

IRSKÁ REPUBLIKA (Eire)

- 70 tis. km², 3,6 mil. obyv., Baile Átha Cliath (Dublin), irština, angličtina, euro
- dlouhá britská nadvláda, v minulosti emigrace - mimo Irsko žije asi 20 miliónů Iřů
- nížina s ledovcovými jezery a četnými srážkami, stále zelené louky → Zelený ostrov
- obrovský ekonomický rozmach po vstupu do EU, chov skotu, prasat a ovcí
- z průmyslu potravinářství, informační technologie
- firmy: Guinness, Ryanair

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš, ze kterých historických oblastí se skládá Velká Británie:
-

- Je pravdivé tvrzení, že Britské ostrovy od západoevropské pevniny oddělují průliv La Manes? ANO – NE

- K uvedeným firmám napiš obor, kterým se zabývají:

TESCO- SHELL- DUNLOP-

ROLLS-ROYCE - VODAFONE - GUINNESS-.....

- Irsko bylo po několik století pod nadvládou a proto je zde stále kromě úředním jazykem i angličtina. Až do vstupu do EU v roce se jednalo o velmi chudou zemi, odkud velké množství lidí.

- Ve světě proto žije asi dalších Irů. Z hlediska náboženství se jedná o silně stát, na rozdíl od Británie, kde jsou hlavně protestantští

- V Severním moři jsou velké zásoby a Napiš jména tří zdejších ložisek těžby, které jsou v britské těžební zóně:

- V Británii najdeme i dvě proslulé a starobylé univerzity. Které:

a) *Harvard a Eton*

b) *Sorbonnu a Lundskolej*

c) *Yale a York*

d) *Oxford a Cambridge*

e) *Humboldtova a Říšská*

- Je pravda, že je Velká Británie zakládajícím členem EU? ANO – NE

- V Londýně se v létě roku 2012 konala jedna z celosvětově nejsledovanějších sportovních-společenských akcí. Která:.....

Datum:

Západní Evropa

FRANCOUZSKÁ REPUBLIKA (Française)

- 547 tis. km², 58 mil. obyv., Paris, francouzština, euro, G8 stálý člen Rady bezpečnosti OSN, NATO a EU

- Francouzi a přistěhovalci, Francouzština je stále světovým jazykem – diplomacie.

- k Francii patří ostrov Korsika a několik významných závislých území mimo Evropu

- města: Paris, Marseille, Lyon, Bourdeaux, Le Havre, Nice, Strasbourg, Nantes

- povrch tvoří rozsáhlá Francouzská nížina, Francouzské středohoří, na jihu Pyreneje, na východě Alpy

- řeky Seine, Loira a Garonna, Středozevní pobřeží se nazývá Azurové

- západní polovina má přímořské podnebí, na jihu je středomořské podnebí, 1/4 území lesy

- velké zásoby uranových rud, bauxitu a draselných solí (Alsasko)
- asi 80 % elektrické energie se vyrobí v jaderných elektrárnách
- po Německu je druhou hospodářsky nejvyspělejší zemí Evropy, rozsáhlé státní vlastnictví
- hutnictví, dopravní strojírenství, elektrotechnika, chemie, oděvnictví a potravinářství
- řadu produktů vyváží (vinařství, sýrašství), největší evropský producent a exportér, chov skotu na maso a mléko, prasat a drůbeže, pěstování pšenice a cukrovky a světově proslulé je pěstování ovoce a vinné révy
- vysokou úroveň dopravy, nejrychlejší železniční doprava, průplavy nejdelší v Evropě
- přístavy Le Havre a Marseille, podmořský tunel zajišťují spojení s Británií.
- v cestovním ruchu na prvním místě na světě (Paříž, Alpy, mořské pobřeží)
- četné historické památky a značný kulturní význam, sídla řady mezinárodních organizací
- proslulé výrobky: víno, šampaňské, sýry, hořčice, pečivo, kosmetika a parfémy, oděvy, auta
- -firmy: Renault, Total, PSA (Peugeot, Citroen), France Telecom, Michelin, Airbus, L'Oreal, Societe Generale (v ČR KB), Danone, Carrefour, Air France-KLM, Tefal, Alcatel

MONACKÉ KNÍŽECTVÍ (Monaco)

- 1,9 km², 30 tis. obyvatel, Monako, francouzština, euro, daňový ráj, cestovní ruch (oceánografické muzeum, kasina, formule 1)

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš, která tři zámořská území stále patří k Francii.

.....

- Je pravdivé tvrzení, že Francouzi patří mezi germánské národy? *ANO – NE*
- K uvedeným francouzským firmám napiš obor, ve kterém působí:

CARREFOUR- *RENAULT-* *MICHELIN-*

TOTAL - *SOCIETE GENERALE -* *L'OREAL-*

- Francie má řadu velkých měst, největším a hlavním je Paříž, druhým nejlidnatějším je jihofrancouzské, které je společně s Le Havrem největším státu. Najdeme zde i řadu horských středisek, v nichž se konaly i zimní olympijské hry. Jsou jimi třeba Grenoble, nebo ležící pod nejvyšší horou kontinentu Francie je také známa výrobou energie převážně v elektrárnách a velmi rychlou a moderní osobní dopravou.

- Francie proslula i kuchařskými lahůdkami. Znáš nějaké z nich?
-

- V Paříži najdeme řadu známých památek. Která k nim nepatří:

a) *Big Ben* b) *Versailles* c) *Louvre* d) *Bastila* e) *Vítězný oblouk*

- Je pravda, že ve Francii leží nejvyšší vrchol kontinentu Mont Blanc? ANO – NE
 - Jak se jmenuje stavba, která je dominantou Paříže a jedním ze symbolů Francie?
-

- Napiš dvě atrakce, se kterými je spojeno Monacké knížectví?
-

Datum:

Západní Evropa

NIZOZEMSKÉ KRÁLOVSTVÍ (Nederlanden)

- 41 tis. km², 15,4 mil. obyv., Amsterdam, holandština, euro, NATO a EU, Haag – sídlo Mezinárodního soudního dvoru

- dříve četné kolonie
- 2/3 území pod úrovní moře, ochrana hrázemi = poldry – vysušování větrnými mlýny
- nížiny, vlhké oceánické podnebí, úrodné půdy, hustá říční síť
- nejhustěji zalidněný stát v Evropě, Holanďané, přistěhovalectví, katolíci a protestanté
- Randstad Holland - jedna z největších konurbací v Evropě
- města: Rotterdam, Amsterdam, Gravenhage (Haag), Utrecht, Eindhoven, Arnhem
- ekonomicky silný stát, těžba zemního plynu, hutnictví a především strojírenství
- potravinářstvím (mlékárenství, sýrašství, zpracování ryb a tabáku).
- zemědělství je nejintenzivnější na světě, zaměřeno na chov mléčného skotu
- světově proslulé je zahradnictví, hlavně pěstování květin (tulipán)
- Rotterdam je největší evropský přístav, hodně vodních kanálů
- firmy: Shell, ING, Rabobank, Ahold (Albert), Unilever, Heineken (Starobrno), Philips, DAF

BELGICKÉ KRÁLOVSTVÍ (Belgique, Belgie)

- 30 tis. km², 10,1 mil. obyv., Brusel, vlámsština, francouzština (valonština), euro, Brusel je sídlem NATO a EU

- v minulosti koloniální velmoc, většina katolíci, města: Bruxelles, Antwerpen
- největší podíl městského obyvatelstva na světě a vysokou hustotou zalidnění
- proslulé pivovarnictví a výroba čokolády, přístav Antverpy- broušení diamantů

- firmy: Delhaise (Delvita), KBC bank, Fortis, Anheuser-Busch InBev

LUCEMBURSKÉ VELKOVÉVODSTVÍ (Luxembourg)

- 2,6 tis. km², 0,4 mil. obyv., Luxembourg, euro, Luxembourg – Soudní a Měnový dvůr EU
- sídlí zde mezinárodní banky a investiční fondy, hutnictví železa a oceli,
- Firma: ArcelorMittal Steel

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš, jaké formy zřízení jsou v zemích Beneluxu.

-
- Je pravdivé tvrzení, že v Belgii žijí Vlámové a Valoni? *ANO - NE*
 - K uvedeným firmám napiš obor, ve kterém působí:

AHOLD- *PHILIPS-* *HEINEKEN-*

ING - *SHELL -* *UNILEVER-*

- Nizozemsko má řadu velkých měst, nejlidnatějším a hlavním je,
druhým nejlidnatějším je největší evropské přístavní město
Většina obyvatel žije v území konurbace Brusel
je hlavním sídlem a

- Jedním ze symbolů města je i stavba s názvem, která má tvar krystalu diamantu, které se v Belgii brousí a byla postavena ke konání výstavy EXPO.
- Belgie je známá cukrářskými lahůdkami. Znáš nějaké z nich?

-
- S Nizozemskem jsou spojeny tyto pojmy. Jeden k nim však nepatří, který?

a) sýr Gouda *b) větrné mlýny* *c) velehory* *d) pivovarnictví* *e) poldry*

- Je pravda, že v Nizozemí je národní a nejpěstovanější květinou růže? *ANO – NE*
- Jak se jmenuje významné belgické přístavní město se zpracováním diamantů?

-
- Napiš dvě instituce EU, se kterými je spojen Lucemburk:
-

Datum:

Procvičovací hodina na téma Západní Evropa

- Napiš, co za státy patří do oblasti Západní Evropy.

- Které 2 hlavní skupiny národů žijí v této části Evropy?

- Je pravdivé tvrzení, že je Západní Evropa nejlidnatější částí kontinentu? ANO - NE

- Které 2 ostrovy patří k Velké Británii?

- Je pravdivé tvrzení, že je v Belgii nejvíce městského obyvatelstva na světě z neměstských států? ANO - NE

- O belgickém Bruselu se mluví jako o hlavním městě Evropské unie. Vysvětli proč.

- Pro jednu zemi Západní Evropy je charakteristický tento popis: *Tato rovinatá země leží z velké části pod úrovní hladiny moře na vysušených poldrech. Symbolem země jsou větrné mlýny a pěstování tulipánů. V průmyslu je známá výrobou elektroniky nebo pivovarnictvím. Státním zřízením se jedná o království. Jedná se o:*

a) Nizozemsko b) Belgii c) Irsko d) Lucembursko e) Velkou Británii

- Rotterdam je celosvětově významným:

a) letišťem b) sídlem burzy c) megaměstem d) přístavem e) železničním uzlem

Ve kterém státě toto město najdeme:

Datum:

Střední Evropa

- rozsáhlé nížiny i vysoká pohoří
- většina oblasti má kontinentální mírné klima, jen v horách velehorské
- je zde velké množství řek, řada průplavů a významná vodní doprava
- vegetace mírného pásu, méně velehorská
- málo surovin – černé a hnědé uhlí, magnezit, bauxit, dovoz ropy a zemního plynu

- asi 170 mil. obyvatel
- mimo hor rovnoměrné rozmístění obyvatelstva
- husté zalidnění a zastoupení městského obyvatelstva
- hlavně Germáni a Slovani, často společný jazyk
- protestanté i katolíci
- německy mluvící státy patří mezi nejrozvinutější na světě, ostatní mají o něco nižší životní úroveň
- průmyslová oblast Evropy
- je zde řada velkých evropských aglomerací
- významná a hustá dopravní síť
- turisticky velmi navštěvovaná část světa
- tranzitní oblast Evropy – spojnice S-J a V-Z
- převážně republiky
- státy: ČESKO, LICHTENŠTEJNSKO, MAĎARSKO, NĚMECKO, POLSKO, RAKOUSKO, SLOVENSKO, SLOVINSKO, ŠVÝCARSKO
- Německo, Rakousko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko patří k německy mluvícím zemím

Otázky a úkoly ke kapitole:

Napište jména států, které řadíme do oblasti Střední Evropy:

.....

.....

.....

.....

1. Napiš k nim jejich hlavní města.
2. Červeně potrhni ty, které jsou republikami.
3. Modře potrhni ty, které jsou monarchiemi.
4. Zeleně zakroužkuj ty, které jsou v EU.

- Velká část povrchu je tvořena nížinami. Napiš dvě z nich:

.....

- V oblasti najdeme důležité evropské veletoky. Napiš tři z nich:

.....

- Napiš jména dvou zdejších ostrovů:

.....

- Ve Střední Evropě žije přes obyvatel, a oblast je obývána hlavně dvěma hlavními národnostními skupinami obyvatelstva -, ke kterým řadíme, Rakušany nebo Švýcary. Ke řadíme Čechy,, Slovinci a Z hlediska státního zřízení se jedná převážně o, výjimkou je jen
- Je pravdivé tvrzení, že významnou aglomerací středu Evropy je Pobaltí? *ANO - NE*

Datum:

Střední Evropa - německy mluvící země

RAKOUSKÁ REPUBLIKA (Osterreich)

- 84 tis. km², 8 mil. obyv., Wien, němčina, euro, 9 spolkových zemí
- Alpy zabírají 60% rozlohy (Vysoké a Nízké Taury, Karavanky, Salcburské, Karnské)
- severovýchod státu vyplňuje úrodná Vídeňská pánev
- Dunaj a jeho přítoky (Inn, Salzach, Enns, Mura, Dráva) odvodňují téměř celou zemi.
- mnoho jezer, hlavně ledovcových, největším je mělké Neziiderské jezero
- téměř 40 % rozlohy je pokryto lesy a v Alpách jsou typické horské louky, na nichž se pase dobytek
- vyspělá země, velké jsou zásoby kamenné soli, magnezitu, ropy a zemního plynu
- přirozený úbytek obyvatel, nízký podíl městského obyvatelstva (55%)
- Rakušané (93%), Němci, Slovinci atd., katolíci (79%)
- velká města: Štýrský Hradec (Graz), Linz, Salcburg, Innsbruck
- vodní energie (3/4 elektřiny - vodní elektrárny), dlouhodobý odpor k jaderné energetice
- velká část hospodářství se soustřeďuje v Dolním Rakousku a ve Vídeňské aglomeraci
- dominuje hutnictví, strojírenství, dřevozpracující průmysl, petrochemie i potravinářství
- Vídeň - sídlo řady mezinárodních organizací a jedno ze tří sídel OSN
- významný cestovní ruch: alpská střediska, Vídeň
- do roku 1918 významná říše: Rakousko-Uhersko, jehož součástí byly i České země
- neutralita, je členem EU
- -firmy: STEYR, KTM, SPARKASSE, ERSTE BANK, OMV, JULIUS MEINL, RAIFFEISEN, UNIQA, SWAROVSKI, LASSELSBERGER

LICHTENŠTEJNSKÉ KNÍŽECTVÍ (Liechtenstein)

- 155 km², 30 tis. obyv., Vaduz, němčina, švýc. frank, nízké daně, bankovníctví, vládnoucí rod sídlil na jihu Moravy (sídlem byly Valtice)
- Firmy: Hilti

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš, které tři menší administrativní jednotky Rakouska známe.
-

- Je pravdivé tvrzení, že Rakušané patří mezi germánské národy? *ANO - NE*

- K uvedeným rakouským firmám napiš obor, ve kterém působí:

KTM- *RAIFFEISEN*- *JULIUS MEINL*-

OMV - *STEYR* - *SWAROWSKI*-

- Rakousko má řadu alpských center, nejznámějším z nich je, velkým je i město Innsbruck. Rakousko je také známé výrobou energie převážně ve elektrárnách a odporem k energetice, třeba našemu Temelínu.

- Ve Vídni najdeme řadu známých památek. Která k nim nepatří:

a) Pratr b) dóm sv. Štěpána c) Postupimská brána d) Schönbrunn

e) Radnice

- Je pravda, že nejvyšším vrcholem Rakouska je Grossglockner? *ANO – NE*
 - Jak se jmenoval rod, který vládl Rakouskouherské monarchii a tedy i českým zemím.
-

- Napiš, jak se jmenuje hlavní město Lichtenštejnska?
-

Datum:

Střední Evropa - německy mluvící země

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO (Deutschland)

- 357 tis. km², 81,6 mil. obyv., Berlín, němčina, euro, federativní republika, G8, EU a NATO
- SRN a NDR - spojení v roce 1990), nížiny na severu, na jih od Dunaje se zvedají Alpy
- Němci, Turci, Italové a další, protestanté, katolíci, hustě osídleno
- města: Hamburg, München, Köln, Hannover, Frankfurt n.M., Dortmund, Stuttgart, Bremen, Leipzig, Bonn, Dresden, Rostock, Nürnberg
- nerostné bohatství nestačí, významné jsou zdroje uhlí, kamenné soli a draselných soli
- hospodářsky vedoucí země Evropy s celosvětově největším vývozem, v řadě odvětví první
- důležitá energetika, hutnictví, strojírenství, petrochemie, potravinářství
- zemědělství moderní, nestačí spotřebě, chov prasat a hovězího, pěstování žita, ovsa a brambor,

cukrovky a chmele

- kvalitní dálnice, největší letiště je ve Frankfurtu, největší přístav v Hamburku
- významný region cestovního ruchu a Němci jsou nejvášnivější cestovatelé v Evropě
- Firmy: Siemens, Henkel, Bayer, Continental, VW gruppe (Audi, Porsche), BMW, Daimler (Mercedes), Allianz, Bosch, E-ON, RWE, Adidas, Puma, Opel, Stihl, Lufthansa, Beiersdorf

ŠVÝCARSKÁ KONFEDERACE (Schweizerische, Suisse, Svizzera)

- 41 tis. km², 7 mil. obyv., Bern, němčina, francouzština, italština, rétorománština, švýcarský frank, federace, kantony
- 70% území hory a je nejhornatější země Evropy, pramení zde Rhona a Rýn, řada ledovcových jezer a ledovců
- katolíci, protestanti, města: Zürich, Geneve, Basel, Lausanne
- vyspělá a velmi bohatá země, nedostatek surovin, vysoce specializované obory: hodinky, měřicí přístroje, elektronika, chemie (léčiva) i potravinářství (čokoláda, sýry)
- velký význam má cestovní ruch, moderní doprava, Ženeva - sídlo OSN
- světově významné bankovníctví, neutralita, odmítlo členství v EU
- Firmy: Novartis, Roche, Swatch, Credit Suisse, UBS, Nestle, ABB, Liebherr

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš jména pěti spolkových zemí Německa a napiš jejich centra.

.....

- Je pravdivé tvrzení, že se ve Švýcarsku mluví i italsky? *ANO - NE*

- K uvedeným firmám napiš obor, ve kterém působí:

ABB- *HENKEL-* *ALLIANZ-*

E-ON - *SIEMENS -* *VOLKSWAGEN-*.....

- Švýcarsko má řadu alpských center, nejznámějším z nich je, velkým je i Interlaken nebo pod světoznámou horou Matterhorn.

- Švýcarsko nemá téměř suroviny, proto se specializuje na tradiční obory jako je

....., výroba čokolády, nebo sýrů.

- Jedná se o neutrální stát s celosvětově významným

- Ženeva je hlavním evropským sídlem a koná se zde řada důležitých konferencí. Hlavním městem je

- V Německu najdeme řadu známých památek. Která k nim nepatří:

a) Braniborská brána

b) Kolínský dóm

c) Postupimská brána

d) Schönbrunn

e) Radnice

- Je pravda, že velké Bodamské jezero na Německo- Švýcarsko - Rakouské hranici leží na řece Rhoně? ANO – NE

- Jak se jmenuje hlavní a nejdůležitější politický představitel Německa a kdo jím nyní je?.....

Datum:

Střední Evropa

- POLSKÁ REPUBLIKA (Polska)
- 313 tis. km², 38 mil. obyv., Varšava, polština, zlotý, člen NATO, EU
- vojvodství, časté změny hranic
- většinu území nížiny a pahorkatiny, na jihu vystupují Krkonoše, Tatry
- největšími řekami je Wisla a Odra, přechodné mírné podnebí
- Poláci, silné postavení římskokatolické církve
- města: Lódž, Kraków, Wrocław, Poznaň, Gdaňsk, Szczecin, Katowice
- černé uhlí, hnědé uhlí, kamenná sůl, síra, rudy mědi, olova a zinku.
- rozvinuté je hutnictví, chemie, strojírenství, potravinářství a textilní průmysl.
- rozsáhlé, ale méně mechanizované zemědělství, pěstování žita, brambor a lnu, pšenice a cukrovky, živočišnou výrobu tvoří převážně chov prasat a skotu.
- v dopravě dominují železnice, význam má námořní doprava
- cestovní ruch je soustředěn při pobřeží Baltského moře
- Firmy: LOT, PKN Orlen

SLOVINSKÁ REPUBLIKA (Slovenija)

- 20,3 tis. km², 2,0 mil. obyv., Lublaň, slovinština, €, EU, NATO
- severovýchod země tvoří Alpy, jih nížinný, krátké pobřeží Jadranu, charakterem podoba Rakousku
- Slovinci, katolíci, město: Maribor
- nejvyspělejší částí bývalé Jugoslávie, přes nedostatek surovin je průmysl vyspělý
- známá je výroba sportovního zboží, výroba ledniček a léků,

- Velký význam má cestovní ruch (Alpy, krasové oblasti)
- -firmy: Gorenje, Triglav, Elan, Krka
- MAĎARSKÁ REPUBLIKA (Magyar)
- 93 tis. km², 10,2 mil. obyv., Budapešť, maďarština - ugrofinský jazyk, forint, NATO a EU
- úrodná Velká uherská nížina, původně step, Balaton, řekami Dunaj a Tisa
- Maďaři, přirozený populační úbytek, katolíci, protestanté, asi 3 milióny Maďarů žijí v okolních státech – hlavně Slovensko, Rumunsko a Srbsko
- města: Debrecen, Miskolc, Szeged, Győr
- zásoby bauxitu, výroba hnojiv a léčiv, exportní význam má potravinářství a oděvní průmysl
- zemědělství vytváří přebytky, pěstování kukuřice, pšenice, ovoce, zelenina (paprika, rajčata atd.) a víno, Maďarsko má také rozsáhlou produkci vepřového a zejména drůbežího masa
- velký dopravní význam má Dunaj.
- proslulé termální lázně
- Firmy: MOL, MALEV, Pick

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš jména tří polských vojvodství, se kterými sousedí Česká republika.
.....
- Je pravdivé tvrzení, že je maďarština slovanský jazyk? *ANO - NE*
- Polsko má řadu významných přístavů, nejznámějšími z nich je
nebo Maďarsko nemá téměř suroviny, jedinou významnou je
..... Jedná se o stát s významným zemědělstvím, jejich známými
produkty jsou hlavně , nebo víno.
- Velké množství Maďarů žije v zahraničí, hlavně na , Srbsku
nebo Slovinsko je z této trojice jedinou zemí, kde se platí
měnou
- Maďarsko je známé výrobou tradičních potravin. Napiš tři, které odsud znáš:
.....
- V Maďarsku najdeme řadu známých termálních lázní. Které k nim nepatří:
a) Hevíz b) Győr c) Budapest d) Sárospatak e) Tapolca
- Je pravda, že velké Blatenské jezero leží na řece Dunaj? *ANO – NE*
- V Polsku se v roce 2012 konala jedna významná celoevropská sportovní akce. Jaká, a

napiš dvě města, ve kterých to bylo?

.....
- Slovinsku patří i část pobřeží moře. Nachází se tady místní největší
přístavní město Ve vnitrozemí leží hlavní město

Datum:

Střední Evropa

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

- 49 025 km², 5,385 mil. obyvatel, euro, slovenština, Bratislava, EU a NATO
- od 1.1.1993 je samostatným státem, dříve součást Československa a ještě dříve Uherska
- prezidentem Ivan Gašparovič a předsedou vlády Robert Fico
- více než polovinu území zaujímají hory, které patří do Karpat
- podnebí podobné našemu
- vodní toky odvádějí vodu do dvou moří, do Černého moře a jen z malé části do Baltského
- Řeky: *Dunaj, Morava, Váh, Hron, Bodrog, Poprad*
- poměrně mnoho jezer., ledovcová = plesa, řada přehrad na Váhu a na Dunaji Gabčíkovo
- země bohatá na minerální prameny- lázně v Piešťanech, Trenčianských Teplicích
- v minulosti velké vystěhovalectví, po druhé světové válce růst počtu obyvatel
- pestré národnostní složení: Slováci, na jižním Slovensku Maďaři (maďarština), na východě Ukrajinci a Rusíni, dále Poláci a Romové (odhad až 5 %), silně katolická země
- hustá síť sídel, města- *Bratislava, Košice, Nitra, Prešov, Banská Bystrica, Žilina, Trnava, Trenčín, Poprad, Zvolen*
- po roce 1945 se Slovensko ze zaostalé země stalo průmyslově rozvinutým
- těží hnědé uhlí, vápence
- z odvětví dominuje chemický, strojírenský, především dopravní – automobilky (VW Bratislava, Peugeot-Citroen Trnava, KIA Žilina) a hutnický průmysl a zpracování dřeva
- v Podunajské a Východoslovenské nížině se rozkládá nejúrodnější oblast (pěstování pšenice, kukuřice a chov skotu)
- v horských oblastech pěstování brambor, žita a chov skotu a ovcí, v Podunajské a Východoslovenské nížině víno a ovoce
- dobré podmínky pro cestovní ruch: v Tatrách, Malé Fatře a Slovenském ráji
- administrativně se dělí na 8 krajů a na okresy
- Firmy: Slovnaft, Palma, HTC holding, Matador, Slovalco,

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš jména tří slovenských administrativních jednotek, se kterými sousedí naše republika.

.....

- Je pravdivé tvrzení, že je na Slovensku úředním jazykem i maďarština? *ANO - NE*

- Slovensko má s Maďarskem napjaté vztahy kvůli maďarské menšině a také vodní nádrži Gabčíkovo. Napiš jméno řeky, na které je tato přehrada vybudována a poblíž kterého slovenského okresního města byste ji našli:

.....

- Slovensko těží především nebo a v minulosti mělo i velké zásoby rud. V současnosti je zde z hlediska průmyslu velmi rozšířeno strojírenství, vyrábí se zde auta značek, nebo Peugeot. Nejúrodnější oblastí je, kde se pěstují....., a kukuřice na jihu je známé i pěstování hlavně odrůdy Tokajského stejně jako v sousedním Maďarsku.

- Mezi významná pohoří Slovenska nepatří jedno:

- a) *Malá Fatra* b) *Nízké Tatry* c) *Malé Karpaty* d) *Chřiby*
e) *Vihorlat*

- Je pravda, že je řeka Váh přítokem Dunaje? *ANO – NE*

- Kdo stojí v čele Slovenska a jak se ten stávající jmenuje?

.....

Datum:

Procvičovací hodina na téma Střední Evropa:

- Napiš, co za státy patří do oblasti Střední Evropy.

.....

.....

.....

- Které 2 hlavní skupiny národů žijí v této části Evropy?

.....

- Je pravdivé tvrzení, že je Střední Evropa lidnatější než západní část kontinentu? *ANO - NE*

- Řada států je vnitrozemská. Napiš státy, které mají plně vnitrozemskou polohu.

.....

- Je pravdivé tvrzení, že na Slovensku žije početná romská menšina? *ANO - NE*

- Seřaď země středu Evropy podle lidnatosti od nejméně lidnaté po nejlidnatější.

.....

- Pro jednu zemi Střední Evropy je charakteristický tento popis: *Jedná se o nejhornatější evropský stát, významný je zde cestovní ruch a bankovníctví, je neutrální a proto zde sídlí i řada mezinárodních institucí. Známa je výrobou sýrů nebo kvalitní čokolády.*
Jedná se o:

a) Slovinsko b) Slovensko c) Švýcarsko d) Německo e) Maďarsko

- Které středoevropské státy mají jako úřední jazyk němčinu?

.....

- Maďarský průmysl je hodně orientován na potravinářství. Proč a uveď tři jejich typické produkty?

.....

- Vyjmenujte úřední jazyky používané ve Švýcarsku.

.....

- Jak se jmenuje jeho hlavní město:

Datum:

Jihovýchodní Evropa

- zahrnuje oblast Balkánského poloostrova
- většinu území tvoří pohoří patřící ke Karpatské soustavě, jen podél dolního toku Dunaje jsou nížiny
- většina pobřežních oblastí má středomořské klima, ve vnitrozemí je mírné kontinentální
- je zde velké množství řek a významná vodní doprava
- ve vnitrozemí vegetace mírného pásu, na pobřeží a jihu subtropická
- nedostatek surovin – jen menší zásoby hnědého uhlí, rud barevných kovů
- asi 60 mil. obyvatel
- nerovnoměrné rozmístění obyvatelstva
- většinou venkovské obyvatelstvo
- hlavně Slovani a Románi

- pravoslavní, katolíci i muslimové
- značné vystěhovalectví – ekonomické důvody
- státy patří mezi nejméně rozvinuté na kontinentě
- hlavně zemědělská oblast Evropy s vysokým zastoupením ruční práce
- řada zemí je nově v EU, ostatní touží po členství
- zastaralá dopravní síť
- turisticky méně navštěvovaná část Evropy
- výhradně republiky
- řada sporných oblastí, konfliktní oblast kontinentu
- střetává se zde evropská a arabská kultura a civilizace
- státy: ALBÁNIE, BOSNA A HERCEGOVINA, BULHARSKO, ČERNÁ HORA, CHORVATSKO, KOSOVO, MAKEDONIE, SRBSKO, RUMUNSKO

Otázky a úkoly ke kapitole:

Napište jména států, které řadíme do oblasti Jihovýchodní Evropy:

.....

.....

.....

.....

1. Napiš k nim jejich hlavní města.

2. Zeleně zakroužkuj ty, které jsou v EU.

- Velká část povrchu je tvořena pohořími. Napiš pět z nich, a jméno státu, kde se nachází:

.....

.....

.....

- V oblasti najdeme i významné řeky kontinentu. Napiš jména dvou z nich:

.....

- Je pravda, že jsou Karpaty nejvyšším pohořím Balkánského poloostrova? *ANO – NE*

- V Jihovýchodní Evropě Evropě žije asi obyvatel, a oblast má v rámci celého kontinentu největší zastoupení *VENKOVSKÉHO – MĚSTSKÉHO* obyvatelstva.

- Obyvatelstvo je především nebo původu. Z hlediska náboženství se jedná o oblast, kde žijí, a Najdeme zde i státy, kde se k islámu hlásí NEJMÉNĚ – NEJVÍCE obyvatelstva v rámci celého kontinentu. Většina lidí je zaměstnána v
- Je pravdivé tvrzení, že zdejší státy mají pouze republikánské státní zřízení? ANO - NE

Datum:

Jihovýchodní Evropa

RUMUNSKÁ REPUBLIKA (Románia)

- 237 tis. km², 23 mil.obyv., Bukurešť, rumunština, leu, NATO, od 2007 v EU
- sever a střed Karpaty (Transylvánské Alpy), jih a východ Valašská nížina
- Rumuni, Maďaři, Romové, Němci, vysoký přirozený přírůstek, pravoslavní, katolíci, Románi
- města: Brasov, Constanta, Timisoara
- Rumunsko je jednou z nejchudších evropských zemí, těžký průmysl, výroba aut, lodí a zemědělské techniky, produkce hnojiv, cementu a nábytku.
- zemní plyn, ropa, hnědé uhlí, kamenná sůl, bauxit
- základem hospodářství zemědělství, mechanizace zaostává., pěstování kukuřice, pšenice a slunečnice, ovoce, zeleniny a vinné révy, chov ovcí, prasat a drůbeže.
- na velmi nízké úrovni jsou silnice, důležitou dopravní cestou je Dunaj.
- výborné předpoklady pro cestovní ruch, nedostatečné služby brání jeho rozvoji.
- -Firmy: Dacia, Rompetrol

BULHARSKÁ REPUBLIKA (Bulgaria)

- 111 tis. km², 9 mil. obyv., Sofija, bulharština, lev, azbuka, NATO, k 2007 v EU
- velká pohoří (Balkán, Vitoša, Rila, Pirin), oddělující rozsáhlé nížiny
- jih a východ má středomořské podnebí s teplými suchými léty a s mírnými vlhkými zimami. sever a západ země je kontinentálnější s chladnějšími zimami.
- Bulhaři, Turci, Romové, pravoslavní, muslimové, Slované
- města: Plovdiv, Varna, Burgas
- nejchudší v EU, pěstování pšenice, cukrovky, slunečnice, kukuřice, ovoce (broskve, meruňky), zelenina, vinná réva a tabák, proslulá je produkce růžového oleje, chov ovcí, prasat a skotu
- hutnictví, lodí, zemědělské techniky, hnojiv, tabáková výroba a potravinářství.
- říční a trajektová doprava, cestovní ruch na černomořském pobřeží a horských centrech,
- levno i pro Čechy

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš jména nejvyššího vrcholu Transylvánských Alp a celého Rumunska.
.....
- Je pravdivé tvrzení, že je rumunština slovanský jazyk? *ANO - NE*
- Bulharsko má řadu významných přístavů, nejznámějším z nich je
nebo
- Země nemá téměř suroviny, jedinou významnou je..... Jedná se
o stát s významným zemědělstvím, jejich známými produkty jsou hlavně,
..... nebo víno.
- Velké množství obyvatel je původu a země s Tureckem i sousedí.
- Turistický ruch se soustřeďuje hlavně na pobřeží, známým
letoviskem je
- V Rumunsku je velmi známou atrakcí především jedna fiktivní postava. Jak se
jmenuje?.....
- V Rumunsku žijí dvě početné národnostní menšiny. Jaké?
a) Maďaři b) Turci c) Ukrajinci d) Rómové e) Bulhaři
- Je pravda, že vysoké bulharské pohoří Vitoša se nachází nedaleko od hlavního města
Sofie? *ANO – NE*
- Bulharsko má v rámci států EU odlišné písmo, jaké:
.....

Datum:

Jihovýchodní Evropa

ALBÁNSKÁ REPUBLIKA (Shqipëria)

- 29 tis.km², 3,4 mil.obyv., Tirana, albánština, lek, značná izolace
- velmi hornatá země, středomořské podnebí
- Albánci - muslimové, nejvyšší porodnost v Evropě, negramotnost
- početná skupina Albánců žije mimo zemi (Kosovo, Makedonie, Německo)
- hospodářsky 2 nejslabší stát Evropy, ve slabém průmyslu převažují potravinářské obory
- kukuřice, pšenice, bavlník, ovoce, víno, tabák, chov skotu, ovcí a koz
- velmi nedokonalá dopravní síť, v zemi mnoho bunkrů

ZEMĚ BÝVALÉ JUGOSLÁVIE

- V roce 1991 zaujímala rozlohu asi 260 tisíc km² a měla přes 25 mil. obyvatel. Tvořilo ji šest svazových republik, dnes samostatných států. V roce 2003 zmizelo slovo Jugoslávie ze seznamu států.

SRBSKO (Srbia)

- 102 tis. km², 10,8 mil. obyv., Beograd, dinár, srbochorvatština, albánština, maďarština
- stát tvoří Srbsko a autonomní oblast Vojvodina
- sever země tvoří nížiny, na jihu převažují pahorkatiny a pohoří
- Srbové, Černohorci, Maďaři, Rumuni
- pravoslaví
- města: Novi Sad, Kragujevac
- hnědé uhlí, bauxit, měděné a olovnaté rudy
- v průmyslu převaha hutnictví, strojírenství, chemický, spotřební a potravinářský průmysl
- kukuřice, pšenice, cukrová řepa, slunečnice, konopí, tabák a krmiva pro chov prasat, chov ovcí.
- Srbsko odmítá uznat samostatnost Kosova, ale má zájem o členství v EU a NATO a tak s nimi spolupracuje

KOSOVO (Kosova)

- 11 000 km², 2,2 mil. obyvatel, Priština, albánština a srbština, €
- samostatnost 2008 ale řada zemí jej dosud neuznává
- Albánci – 93%, Srbové 5%, islám a pravoslaví
- občanská válka skončila, ale vzájemná nevráživost trvá, silná islamizace, mírové sbory OSN – mise

KFOR

- extrémně chudá zemědělská země, v průmyslu význam pouze v těžbě vápence

ČERNÁ HORA (Monte Negro, Crna Gora)

- 13 tis. km², 650 000 obyvatel, republika, Cetinje, Podgorica, euro, černohorština
- Černohorci, Srbové, Bosňáci, Albánci, Chorvaté, pravoslavná církev a muslimové
- Černá Hora je hornatá, špatně přístupná a zalesněná republika s velkým potenciálem v turistickém ruchu, který se v současnosti rychle rozvíjí
- vznik 2006

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš jména státu, který charakterizuje tento popis. *Většinou obývaná Albánci, Srbská menšina se špatnými vztahy s ostatními, silná islamizace země. Vznikla vyhlášením samostatnosti, kterou část států světa neuznává. Měnou je zde euro.*
-

- Je pravdivé tvrzení, že je Černá Hora mnohonárodnostní stát? *ANO - NE*

- Pokud jsi zvolil variantu ANO, napiš jména zdejších národů.

.....
- Srbsko je ze zemí bývalé nejlidnatější, žije zde přibližně lidí. Hlavním městem je, obyvatelstvo se hlásí převážně k církvi.

- Jedná se o stát s významným zemědělstvím, jejich známými produkty jsou hlavně , nebo tabák.

- V minulosti mělo díky soustátí s Černou Horou přístup k moři, v současnosti je po osamostatnění Černošců státem.

- Uveď alespoň jeden další vnitrozemský stát oblasti.

- V Rumunsku je velmi známou atrakcí především jedna fiktivní postava. Jak se jmenuje?

- Ve kterém státě stále působí mírové mise OSN označované zkratkou KFOR:

a) *Maďarsko* b) *Albánie* c) *Srbsko* d) *Kosovo* e) *Černá Hora*

- Je pravda, že je měnou používanou v Černé Hoře euro? *ANO – NE*

- Albánie má v rámci Evropy i Balkánu odlišné náboženství. Jaké?

Datum:

Jihovýchodní Evropa

CHORVATSKÁ REPUBLIKA (Hrvatska)

- 56 tis. km², 4,8 mil. obyv., Záhřeb, srbochorvatština, kuna
- 3 části: nížinná Slavonie, horská a přímořská Dalmácie
- množství ostrovů (Brač, Hvar aj.).
- Chorvati, Srbové, katolíci
- Města: Rijeka, Split, Zadar, Dubrovnik
- podnebí je středomořské při moři a kontinentální na severovýchodě.
- v nížinách se pěstuje kukuřice, pšenice a cukrovka, víno, fíky, olivy a jiné ovoce.
- v průmyslu je nejrozvinutější strojírenství (výroba lodí), potravinářský a textilní průmysl.
- významnou součástí hospodářství je cestovní ruch na 2000 km dlouhém pobřeží Jadranu.
- "Srbská krajina" - území osídlené Srby
- čekatel členství v EU

REPUBLIKA BOSNA A HERCEGOVINA

- 51,1 tis. km², 3,5 mil. obyv., Sarajevo, srbochorvatština, bosenský dinár
- Bosňané (muslimové), Srbové (pravoslavi), Chorvaté (katolíci)
- města: Mostar
- hornatá země, ovocnářství (švestky), pěstování vinné révy, fiků a tabáku
- uhlí, železná a manganová ruda, bauxit- dosud netěženo
- průmysl není příliš rozsáhlý (hutnický a chemický průmysl), hospodářství je značně poškozeno občanskou válkou
- od roku 1992 boje mezi nepřátelými národy, rozšíření bojů částečně zabránila přítomnost mírových jednotek OSN (UNPROFOR)
- 1995 uzavřen mír, v konfliktu zahynulo na 300 000 lidí, viníci jsou dnes souzeni

MAKEDONSKÁ REPUBLIKA (Makedonija)

- 25,7 tis. km² 2,1 mil. obyv., Skopje, makedonský dinár
- makedonština, srbochorvatština, albánština
- Makedonci, Albánci, Turci, pravoslavi a muslimové
- náhorní plošina s horami, častá zemětřesení
- hospodářsky méně rozvinutá země
- chov ovcí, bavlník, mák, olivovník, rýže
- potravinářský a spotřební průmysl
- v OSN pod názvem "Bývalá jugoslávská republika Makedonie - FYROM"
- území historické Makedonie – obava Řecka z územních nároků, s Řeky napjaté vztahy

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš jména tří velkých ostrovů patřících k Chorvatsku.

-
- Je pravdivé tvrzení, že je měnou v Chorvatsku dinár? *ANO - NE*
 - Chorvatsko má řadu významných přístavů, nejznámějším z nich je
nebo Jedná se o stát s významným zemědělstvím, jejich
známými produkty jsou hlavně, nebo víno.
 - Velké množství obyvatel je kromě Chorvatů původu a ti žijí v části
státu označované jako Chorvaté jsou z hlediska náboženství převážně
.....

- Turistický ruch se soustřeďuje hlavně na pobřeží moře, známým přímořským letoviskem je třeba

- V Bosně a Hercegovině je velmi známou atrakcí památka UNESCO: Starý most v Mostaru. Jak se jmenuje řeka, přes kterou se tento most klene?

.....

- V Bosně a Hercegovině žijí tři hlavní národnosti. Jaké?

a) Maďaři, Srbové, Bosňané

b) Turci, Chorvati, Srbové

c) Srbové, Bosňané, Chorvati

d) Rómové, Albánci, Bosňané

e) Bulhaři, Turci, Albánci

- Je pravda, že zkratka UNPROFOR bylo označení pro misi vojsk OSN v Bosně a Hercegovině? ANO – NE

- Makedonie je v rámci OSN uznávána pod zvláštním názvem. Jakým a proč:

Datum:

Procvičovací hodina na téma Jihovýchodní Evropa:

- Napiš, co za státy patří do oblasti Jihovýchodní Evropy.

.....

.....

.....

.....

- Které 2 hlavní skupiny národů žijí v této části Evropy?

.....

- Je pravdivé tvrzení, že jsou státy Jihovýchodní Evropy řazeny pouze ke křesťanským?
ANO - NE

- Řada států je vnitrozemská. Napiš státy, které mají plně vnitrozemskou polohu.

.....

- Je pravdivé tvrzení, že v Kosovu žije početná srbská menšina? ANO - NE

- Seřaď země jihovýchodu Evropy podle lidnatosti od nejméně lidnaté po nejlidnatější.

- Napište jména dnes samostatných států, které ještě v nedávné minulosti tvořili jeden stát, Jugoslávskou svazovou federativní republiku.

.....
.....
- Které státy jihovýchodu kontinentu mají jiné než latinkové písmo?

.....
- Vyjmenujte státy oblasti, které najdete v EU.

.....
Jak se jmenují jejich hlavní města:.....

Datum:

Východní Evropa

- oblast východně od Slovenska po poloostrov Krym, na severu k Baltu
- většinu území tvoří nížiny, jen západ Ukrajiny patří k pohořím Karpat
- převážně kontinentální klima, jen na černomořském pobřeží subtropické
- velké množství řek a významná vodní doprava
- vegetace mírného pásu, na pobřeží a jihu subtropická přechází ve stepní
- dostatek surovin – především uhlí a železné rudy
- asi 65 mil. obyvatel
- nerovnoměrné rozmístění obyvatelstva
- většinou venkovské obyvatelstvo
- hlavně Slovani, méně Románi
- pravoslavné vyznání
- značné vystěhovalectví – ekonomické důvody
- nejchudší a nejméně rozvinutá oblast na kontinentě
- hlavně zemědělská oblast Evropy s vysokým zastoupením ruční práce
- významná aglomerace a průmyslová oblast Podněpří
- dříve svazové republiky Sovětského svazu
- řada zemí touží po členství v EU, vlivová oblast Ruska
- sdruženy v SNS- Společenství nezávislých států
- zastaralá dopravní síť
- turisticky nejméně navštěvovaná část Evropy
- výhradně republiky
- značná korupce, málo demokratické státy a všeobecný nepořádek
- státy: BĚLORUSKO, MOLDAVSKO, UKRAJINA

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napište jména států, které řadíme do oblasti Východní Evropy:

.....

.....

.....

.....

1. Napiš k nim jejich hlavní města.

2. Seřad'te tyto státy podle lidnatosti k nejméně k nejlidnatějšímu státu.

- Velká část povrchu je tvořena nížinami. Napiš dvě z nich:

.....

- V oblasti najdeme důležité evropské veletoky. Napiš tři z nich:

.....

- Napiš jména dvou zdejších poloostrovů:

.....

- Ve Východní Evropě žije přes obyvatel, a oblast je obývána hlavně dvěma národnostními skupinami obyvatelstva, většinovými, ke kterým řadíme a K řadíme Moldavany. Z hlediska státního zřízení se jedná jen o

- Je pravdivé tvrzení, že významnou aglomerací východu Evropy je Podoní ? ANO - NE

Datum:

Východní Evropa

MOLDAVSKÁ REPUBLIKA (Moldova)

- 33,7 tis. km², 4,4 mil. obyv., Kišiněv (Chisinau), moldavština, leu
- 1918 - 40 součást Rumunska, 1940 - 90 součást SSSR
- Rumuni-Moldavané, Ukrajinci, Rusové
- pravoslavné náboženství
- nejzaostalejší stát kontinentu s velkým vystěhovalectvím
- nížina, původně step, kterou lidé změnili v zemědělskou krajinu
- bez nerostného bohatství
- zaměřena na pěstování vinné révy, pšenice, kukuřice, slunečnice, cukrovky, ořechů a tabáku.

- potravinářství a specializované strojírenství- zemědělské stroje
- napjaté vztahy mezi Moldavany a slovanskými národy, které tvoří většinu na území podél Dněstru (tzv. Podněsterská republika), která vyhlásila samostatnost, ale nikdo ji neuznává
- Slovany hospodářsky a politicky podporuje Rusko

BĚLORUSKÁ REPUBLIKA (Belarus)

- 207 tis. km², 10 mil. obyv., Minsk, běloruština, ruština, ruský rubl
- zvlněná rovina, kontinentální podnebí, třetinu území pokrývají lesy – Bělověžský prales
- Bělorusové, Rusové, Poláci, Ukrajinci, Židé, pravoslavní
- kromě draselných solí žádné suroviny
- převládá chov skotu a pěstování brambor, lnu, ovsa a žita
- průmysl je soustředěn v Minsku (výroba oděvů, obuvi, chemikálií, nákladních aut, traktorů).
- Běloruskem procházejí plynovody a ropovody z Ruska do západní Evropy
- je značně politicky a hospodářsky závislé na Rusku, úzká spolupráce mezi oběma státy
- je pokládána za poslední diktaturu Evropy prezident Lukašenko zavedl zemi do mezinárodní izolace

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš jména tří velkých běloruských měst.
.....
- Je pravdivé tvrzení, že je měnou v Bělorusku rubl? *ANO – NE*
- Moldavsko je z hlediska hospodářství a životní úrovně
- Stát na kontinentu a proto velká část obyvatelstva především v produktivním věku
..... za prací do
- Obyvatelstvo je původu stejně jako Rumuni. Jedná se o zemědělský stát, jejich nejznámějším produktem je hlavně, nebo tabák. Velké množství obyvatel je kromě Moldavanů původu, a tižijí v části státu označované jako.....
- Moldavané jsou z hlediska náboženství převážně, stejně jako Bělorusové. Běloruština je jazyk a v Bělorusku se mluví ještě i
- Pro Západní a Střední Evropu je významné tím, že přes něj k nim vedou důležité a z Ruska.
- Bělorusko je v mezinárodní izolaci. Pokus se vysvětlit proč:

.....

- V Bělorusku žijí tři hlavní národnosti. Jaké?

a) *Bělorusové, Maďaři, Rusové*

b) *Bělorusové, Tataři, Rusové, Srbové*

c) *Bělorusové, Litevci, Lotyšši*

d) *Bělorusové, Poláci, Rusové*

e) *Bělorusové, Estonci, Poláci*

- Je pravda, že Moldavsko leží v oblasti nazývané Besarábie? *ANO – NE*

- V Bělorusku nalezneme v rámci evropského kontinentu jeden unikátní prales, který je i celosvětově chráněnou památkou ENESCO. Jak se jmenuje?

Datum:

Východní Evropa

UKRAJINSKÁ REPUBLIKA (Ukraina)

- 603 tis. km², 51 mil. obyv., Kyjiv, ukrajinština, hřivna

- 2. nejrozlehlejší stát v Evropě

- původní step byla přeměněna v kulturní krajinu, na západě pohoří (Karpaty)

- většina území má kontinentální podnebí., pobřeží Černého moře má středomořské klima

- největšími řekami jsou Dněpr a Dněstr

- Ukrajinci (74%), Rusové (21%), Židé, pravoslavní, značné cestování za prací do ciziny

- Rusové žijí na východě a Krymu, jsou v bohatších oblastech a někteří žádají připojení k Rusku oproti tomu Ukrajinci ze západu země chtějí spolupráci s EU → spory a napjatá politická situace

- města: Charkov, Dněpropetrovsk, Doněck, Oděsa, Lvov, Jalta

- patří k chudším zemím i přes příznivé podmínky pro zemědělství a značné nerostné bohatství

- hospodářství je těsně propojeno s Ruskem

- základ ekonomiky tvoří těžba černého uhlí v Doněcké pánvi a železných rud a hutnictví v tzv.

Donbasu

- rozvinuto je také strojírenství, chemický a potravinářský průmysl

- přes Ukrajinu vedou tranzitní ropovody a plynovody

- významná světová obilnice - pšenice a kukuřice

- dále je producentem cukrové řepy, slunečnice, tabáku, zeleniny, ovoce a vinné révy

- v dopravě mají velký význam železnice, důležitá je také námořní doprava (přístavy Oděsa a

Sevastopol).

- k rekreaci je nejvíce vyhledáváno černomořské pobřeží (poloostrov Krym)

- v roce 1986 došlo k havárii jaderné elektrárny v Černobylu

Otázky a úkoly ke kapitole:

- Napiš jména tří velkých ukrajinských měst.
-

- Je pravdivé tvrzení, že je měnou na Ukrajině hřebec? *ANO – NE*

- Ukrajina má řadu významných přístavů, nejznámějším z nich je
na pobřeží moře. Dalším mořem, na jehož březích Ukrajina leží je moře
..... Nachází se tady i velký poloostrov se známým
letoviskem

- Jedná se o stát s významnou těžbounebo,
která je soustředěna do okolí města Krivoj Rog.

- V oblastije soustředěna i většina průmyslové výroby země. Významné
je převážně, nebo.....

- Na východě žije především menšina, na rozdíl od západu, kde
převažují Ukrajinci. Velké množství obyvatel se za prací vydává do, často
i k nám.

- Na Ukrajině leží i nechvalně proslulá jaderná elektrárna, ve které došlo v roce 1986 k
dosud největší jaderné havárii. Jak se jmenuje?

a) Ovruč b) Záporoží c) Vožneseňsk d) Ignalina e) Černobyl

- Je pravda, že nejvyšším vrcholem Ukrajiny je Hoverla, která měří 2061 metrů? *ANO –
NE*

- Na řece Dněpr leží řada velkých nádrží. Napiš jména dvou z nich:
-